

Hiihtokeskus Levin kestävän kehityksen ratkaisut

Marlon Sjöberg

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Liiketalous

Amk-opinnäytetyö

2023

Tiivistelmä

Tekijä(t) Marlon Sjöberg
Tutkinto Liiketalous
Raportin/Opinnäytetyön nimi Hiihtokeskus Levin kestävän kehityksen ratkaisut
Sivu- ja liitesivumäärä 44+2
<p>Yhdistyneet kansakunnat ovat kertoneet ilmastonmuutoksen olevan yksi aikamme suurimmista ongelmista. Hiihtokeskusliiketoiminnassa energialla on suuri rooli liiketoiminnan pyörimisen kannalta, millä on vaikutuksia ilmastoon. Lisäksi muutkin ongelmat kuten jäte ja monimuotoisuuden väheneminen vaikuttavat ympäristöön negatiivisesti. Kestävän kehityksen ratkaisulla on voitu kuitenkin mahdollistaa ympäristön terveys ja edellytykset elämälle.</p> <p>Työn tavoitteena oli tutkia Levin hiihtokeskuksen ympäristöllisiä kestävän kehityksen tavoitteita. Tutkimuksessa selvitettiin ottaako Levin hiihtokeskus huomioon YK:n kestävän kehityksen tavoitteita. Työ rajattiin YK:n tavoitteisiin 7,12,13 ja 15, jotka koskettivat nimenomaan ympäristöllisiä osa-alueita. Työstä rajattiin pois YK:n muut tavoitteet ja keskityttiin pelkästään Oy Levi Ski Resort LTD:n liiketoimintaan. Rajattuihin tavoitteisiin haettiin vastauksia alakysymyksillä, jotka liittyivät tavoitteiden teemoihin. Nämä teemat olivat uusiutuva energia, kestävä kulutus, ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus.</p> <p>Työn tietoperustassa käsiteltiin kestävästä kehitystä kolmesta eri perspektiivistä. Ensimmäisenä tarkasteltiin kestävästä kehitystä yleisesti, sekä sitä, miten käsite haarautuu taloudelliseen, ympäristölliseen ja sosiaaliseen osaan. Toisessa tietoperustaluvussa käsiteltiin YK:n kestävän kehityksen rajattuja tavoitteita sekä paneuduttiin teemoihin syvemmin. Viimeisessä tietoperustaluvussa keskityttiin kestävään kehitykseen liiketoiminnassa, sekä käsiteltiin hiihtokeskuksen kestävän kehityksen erityispiirteitä.</p> <p>Tutkimus toteutettiin alkuvuodesta 2023 haastattelulla, johon osallistui kaksi Levin hiihtokeskuksen henkilökunnan jäsentä. Haastattelusta saatu aineisto analysoitiin teemoittelemalla, jonka myötä tutkimukselle saatiin tulokset. Tutkimuksesta selvisi, että Levi ottaa huomioon YK:n kestävän kehityksen rajatut tavoitteet. Energiapuolella on keskitytty vahvasti uusiutuviin energianlähteisiin sekä energiatehokkuuteen. Kestävä kulutus on varmistettu hyvällä jätehuollolla ja kestävästä kehitystä on mitattu jokapäiväisessä työssä. Ilmastonmuutostoimet on ratkottu Levillä aina johdon strategiatasolta asti ja luonnon monimuotoisuutta on edistetty kestäväällä maankäytöllä.</p> <p>Tutkimuksen johtopäätöksissä todettiin, että Levin toimet kestävän kehityksen saralla ovat linjassa kirjallisuuden kanssa. Monesti tultiin myös lopputulokseen, että eri kestävän kehityksen haarat ovat läheisesti sidoksissa toisiinsa. Johtopäätöksissä huomioitiin myös se, että aihe on hyvin tulkinnan varainen ja sisältää eettisiä kysymyksiä. Kävi lisäksi ilmi, että kestäville ratkaisuilla voidaan vaikuttaa myös esimerkiksi kustannustehokkuuteen. Viimeisenä pohdittiin työn eettisyyttä ja omaa oppimista sekä annettiin jatkotutkimusehdotuksia.</p>
Asiasanat Kestävä kehitys, uusiutuva energia, monimuotoisuus, kestävä kulutus, ilmastonmuutos

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Työn tavoite ja rajaus	2
1.2	Keskeiset käsitteet	4
2	Kestävä kehitys	5
2.1	Kestävän kehityksen periaatteet.....	5
2.2	Sosiaalinen kestävä kehitys	6
2.3	Taloudellinen kestävä kehitys.....	7
2.4	Ympäristöllinen kestävä kehitys.....	8
3	YK:n kestävä kehityksen tavoitteet	9
3.1	YK:n kestävä kehityksen tavoitteet 7,12,13 ja 15.....	9
3.2	Uusiutuva energia ja energiatehokkuus.....	11
3.3	Kulutus ja kierrätys	12
3.4	Ilmastonmuutos	14
3.5	Luonnon monimuotoisuus	14
4	Kestävä kehitys liiketoiminnassa	16
4.1	Yritysvastuu ja yhteiskuntavastuu.....	16
4.2	Erotautumiskyky, kustannustehokkuus ja riskienhallinta.....	17
4.3	Vastuullisuustiedottaminen ja raportointi	18
4.4	Hiihtokeskusliiketoiminnan erityispiirteet.....	19
5	Tutkimuksen toteuttaminen	21
5.1	Tutkimuksen kohde	21
5.2	Tutkimusongelma ja tavoite.....	22
5.3	Tutkimusmenetelmän valinta ja toteutuskuvaus	23
5.4	Käytetyt analyysimenetelmät.....	25
6	Tutkimustulokset	26
6.1	Energian käyttö ja energiatehokkuus Levin liiketoiminnassa	26
6.2	Kierrätys ja kestävä kulutus tunturissa.....	29
6.3	Levin ilmastonmuutostoimet	30
6.4	Monimuotoisuuden edistäminen Levillä	31
6.5	Keskeisten tulosten yhteenveto	32
7	Pohdinta.....	34
7.1	Tutkimuksen johtopäätökset.....	34
7.2	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	37
7.3	Oman oppimisen arviointi ja jatkotutkimus mahdollisuudet	38
	Lähteet.....	41

Liitteet	45
1. Saatekirje	45
2. Kyselylomake	46

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön aihe on kestävä kehitys hiihtokeskuksessa. Toistasataa hiihtokeskusta itse kiertäneenä olen havainnut vuosien varrella suurta kehitystä. Laitteistot ovat uudistuneet, asiakaille tiedotetaan yhä enemmän ympäristöystävällisyydestä ja vastuullisuus on kokonaisuudessaan vakiintunut osaksi hiihtokeskusliiketoimintaa. Ensi-idea opinnäytetyön aiheesta syntyi loppusyksystä 2022 tuolihissin ala-asemalla Levillä nähdessäni kyltin, jossa luki ”Tämä hissi käyttää uusiutuvaa energiaa”. Tästä on syntynyt idea tutkia hiihtokeskuksia kestävä kehityksen näkökulmasta. Ajan mittaan idea on prosessoitunut käytäntöön. Aihe on hyvin ajankohtainen, sillä megatrendiksi määritelty kestävyys näkyy enenevässä määrin joka puolella. Lisäksi syksyllä 2022 meneillään ollut energiakriisi on korostanut aiheen tärkeyttä energia-osa-alueen suhteen.

Työn aihetta tutkittaessa ja pohdittaessa on tullut esille Yhdistyneiden kansakuntien (jatkossa YK) kestävä kehityksen tavoitteet. Nämä YK:n vuonna 2015 asettamat tavoitteet ovat hyvin mielenkiintoisia ja osa tavoitteista on helposti sovellettavissa hiihtokeskusliiketoimintaan. Merkityksellisen aiheen tutkiminen YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden pohjalta on tuntunut hyvin kiinnostavalta. United Nations (2015) on kirjoittanut raportissaan, että planeettamme suojeleminen on yksi tavoitteiden pääteemoista. Suojelemisen keinoiksi on ilmoitettu luonnonvarojen kestävä käyttö, kestävä kulutustoiminnat ja välittömät toimet ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi (United Nations 2015). Hiihtokeskusliiketoiminnan ollessa hyvin energiariippuvaista ja monin osin ympäristöön vaikuttavaa toimintaa on tutkittavaksi aiheeksi valikoitunut ympäristölliset näkökulmat.

YK:n kestävä kehityksen tavoitteet on luotu yhteisen kehityksen hyväksi. Tavoitteiden pääkohtina on terveys, köyhyyden poistaminen ja ympäristölliset toimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Maailma on nähty raportissa paikkana, jonka haasteina ovat vaurauden suuret ero, jatkuva ylikulutus sekä huono ympäristön terveys. (United Nations 2015.) YK:n tavoitteita on yhteensä 17, mitkä jakautuvat melko tasaisesti pääkohtien alle. Tavoitteista erottuu hiihtokeskusliiketoiminnan kannalta neljä tärkeää tavoitetta, jotka koskettavat ympäristöllisiä osa-alueita.

Työn kohteena tutkitaan hiihtokeskus Leviä. Tutkimuksen vuoksi hiihtokeskus on yhä tietoisempi vastuullisuusnäkökulmista ja kestävä kehityksen ratkaisuista. Työn vastuullisuus näkyy haluna tutkia liiketoiminnan kestävyyttä sekä kehittää tietämystä vastuullisuusratkaisuista, joilla on positiivisia vaikutuksia myös taloudellisesti. Tutkimuksen lopuksi syntyvien tulosten merkitys hiihtokeskusliiketoiminnan vastuullisuuden kehittymiselle on olennainen. Tulosten merkityksellisyys näkyy tietoisuuden lisääntymisenä ja väliaikatielona, miten YK:n kestävä kehityksen tavoitteita täytetään.

Tutkimuksen merkityksellisyys näkyy myös aiheen ajankohtaisuutena. YK:n tavoitteet on annettu toteutettavaksi vuoteen 2030 mennessä, mikä tarkoittaa, että elämme jo aikavälin jälkimmäistä puoliskoa. YK:n tavoitteet ovat toki merkityksellisiä aina, mutta niiden konkreettinen tavoittelemisen aikavälin takia lisää tämän työn merkitystä. Työ on lisäksi merkityksellinen, koska työllä on positiivisi vaikutuksia yhteiskunnassa. Vaikutukset näkyvät kohonneena tietoisuutena ympäristön tilasta ja niistä toimista, joilla lisätään kestävyyttä hiihtokeskusliiketoiminnassa. Työ- ja elinkeinoministeriö (s.a. a) kirjoittaakin, että ihmisten ymmärtäessä oman tekemisiensä merkitys yhteiskunnassa, voidaan taata, että toimitaan yhteiskuntavastuullisesti.

1.1 Työn tavoite ja raja

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, miten YK:n ympäristölliset kestävä kehityksen tavoitteet toteutuvat Levin hiihtokeskuksessa. Tavoitteeseen päästään vastaamalla päätutkimuskysymykseen, joka on:

”Ottaako Levin hiihtokeskus huomioon YK:n kestävä kehityksen tavoitteet 7,12,13 ja 15?”

Pääkysymykseen saadaan vastaus löytämällä vastaukset tutkimuksen alakysymyksiin, jotka ovat:

1. Miten Levi ottaa huomioon uusiutuvan energian käytön ja energiatehokkuuden liiketoiminnassa?
2. Miten Levi kehittää kulutuksen kestävyttä ja seuraa kestävä kehityksen prosessia?
3. Miten Levi ottaa huomioon ilmastonmuutosta torjuvan työn?
4. Miten Levi suojelee ympäristön monimuotoisuutta?

Työ on rajattu Levin hiihtokeskusliiketoimintaan, johon kuuluu kaikki Oy Levi Ski Resort LTD:n liiketoiminta-alueet tunturissa. Liiketoiminta-alue sisältää tässä yhteydessä Levin rinteet, hissit, rakennukset ja alueella käytettävät työkoneet. Muut yhtiön ulkopuoliset alueet kuten esimerkiksi yksityiset rakennukset tai moottorikelkkavuokraamot on rajattu pois. Tämä raja on tehty, koska halutaan selvittää tarkasti rinneyhtiön liiketoimintaa. Työn laajentaminen aiheuttaisi joidenkin osa-alueiden liian pintapuolista tarkastelua, sillä aihe laajenisi niin, että tutkimuksen tarkkuus kärsisi.

Vaikka Levi on yleiskielessä tunnettu nimike koko alueelle, on kylän virallinen nimi Sirkka. Tässä työssä nimellä ”Levi” tarkoitetaan vain Levin hiihtokeskusta ja sen toimintoja. Kyseinen raja on tehty, koska koko alueen huomioiminen olisi ollut liian laaja otanta riittävän tarkan tutkimuksen tekemiseksi. Työssä ei myöskään ole tutkittu muita hiihtokeskuksia. Useamman hiihtokeskuksen tutkiminen vaatisi kapeampaa rajausta YK:n tavoitteisiin. Rajauksen tulisi olla kapeampi, sillä tutkimuksen laajuus suurenisi tässäkin tapauksessa liian suureksi.

Työn pohjana käytetyt YK:n kestävän kehityksen tavoitteet on rajattu tavoitteisiin 7,12,13 ja 15. Työstä on rajattu pois YK:n tavoitteet 1–6, 8–11, 14 ja 16–17. Pois rajatut tavoitteet eivät ole tässä tutkimuksessa oleellisia, koska niiden aiheet eivät suoranaisesti liity hiihtokeskusliiketoiminnan ympäristöllisiin teemoihin. Esimerkiksi tavoite 14 on ympäristöllinen tavoite, mutta kyseinen tavoite ei kuitenkaan ole oleellinen, koska se käsittelee merien suojelua. Työhön valitut tavoitteet ovat linjassa työn pääkysymyksen kanssa ja jo aikaisemmin kerrottu ympäristöllisyysaspekti säilyy valittujen tavoitteiden kohdalla.

Tutkimus on tehty laadullisena haastattelututkimuksena, jossa on haastateltu kahta Levin henkilökunnan jäsentä. Teemahaastattelussa on haluttu erilaisten kysymysten avulla selvittää vastaukset tutkimuksen alakysymyksiin. Haastattelun pohjalta tutkija on analysoinut aineistoa teemoittelemalla vastauksia sopiviin kategorioihin. Analyysin tuotoksena on syntynyt tutkimustulokset, jotka vastaavat tutkimuksen alakysymysten kautta tutkimuksen pääkysymykseen. Taulukko 1 näyttää alaongelmien yhteyden tietoperustaan, tuloksiin ja haastattelukysymyksiin.

Taulukko 1. Peittomatriisi

Alakysymykset	Tietoperusta (luku)	Tulokset (luku)	Lomakkeen kysymykset
1. Miten Levi ottaa huomioon uusiutuvan energian käytön ja energiatehokkuuden liiketoiminnassa?	3.2, 3.1, 4.4	6.1,6.5	1–6
2. Miten Levi kehittää kulutuksen kestävyyttä ja seuraa kestävän kehityksen prosessia?	3.3, 3.1, 4.2	6.2,6.6	7–11
3. Miten Levi ottaa huomioon ilmastonmuutosta torjuvan työn?	3.4, 3.1, 4.3, 4.4	6.3,6.5	12–15
4. Miten Levi suojelee ympäristön monimuotoisuutta?	3.5, 3.1, 4.4, 4.1	6.4,6.5	16–19

1.2 Keskeiset käsitteet

Kestävä kehitys on talouden, ympäristön ja ihmisten hyvinvoinnin yhteisedistämistä niin, että kaikissa päätöksissä otetaan huomioon nyky maailma ja tulevaisuus. Kestävä kehitys jaetaan yleisesti kolmeen osaan, jotka ovat taloudellinen, ympäristöllinen ja sosiaalinen kestävä kehitys. Muutokset, joita tapahtuu maailmassa ovat johdettu päätöksenteosta, missä tasavertaisesti otetaan huomioon nämä kolme haaraa. Kestävä kehitys saa suuntaviivoja korkeammilta tahoilta kuten valtio, mistä jatkuvat muutokset siirtyvät yritystasolle. Ihmisten hyvinvointi on keskiössä, kun kehitytään kestävästi. (Ympäristöministeriö 2023.)

Uusiutuva energia on luonnonvaroista johdettua energiaa, joka ei ole fossiilisista lähteistä. Tällaisia energiamuotoja ovat muun muassa tuulivoima, vesivoima ja aurinkoenergia. Uusiutuva energia uusiutuu nopeammin, kuin sitä on mahdollista kuluttaa ja sitä on olemassa kaikkialla jatkuvasti. Fossiilisten energianlähteiden muodostuminen uudelleen vie satoja vuosia, kun taas uusiutuvaa energiaa, kuten tuulivoimaa, on saatavilla koko ajan. Lisäksi uusiutuva energia luo huomattavasti vähemmän päästöjä, sillä energian saamiseksi ei tarvitse polttaa mitään. (United Nations s.a. a.)

Luonnon monimuotoisuus tarkoittaa luonnossa tapahtuvaa normaalia elämän kiertokulkua, lajien runsautta ja luonnon ekosysteemin rikkautta. Kaikki tietyn alueen luonnonvaraiset lajit kuuluvat luonnon monimuotoisuuden alle. Monimuotoisuus lisää luonnon puhtautta, kykyä tuottaa elintarvikkeita sekä lääkkeitä. Luonnon monimuotoisuuden suojelua pidetään hyvin tärkeänä asiana kestävä kehityksen kannalta. (WWF s.a. a.)

Ilmastonmuutos on maapallon lämpenemisen myötä tapahtuvaa muutosta, jonka ihminen aiheuttaa toiminnallaan. Muutokset vaikuttavat luontoon esimerkiksi jään sulamisena, minkä johdosta meren pinta nousee. Muutosten seurauksena luonnon ekosysteemi kärsii, mikä vaikuttaa negatiivisesti koko luonnon elinvoimaan. Lisäksi sääolot muuttuvat lämpenemisen takia, mikä lisää sään ääri-ilmiöitä. Nämä ilmiöt ovat syntyneet niin nopeasti, että lajit maapallolla eivät ehdi sopeutua valitseviin uusiin olosuhteisiin. Merkittävin keino ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi kerrotaan olevan poistuminen fossiilisten polttoaineiden riippuvuudesta. (WWF s.a. b.)

Kestävä kulutus pyrkii viisailta ratkaisuille, kuten kierrätys ja uudestaan käytettävät hyödykkeet, vähentämään jätteen syntyä. Luonnonvarojen optimaalinen käyttö on myös kestävää kulutusta, missä tehostamalla nykyisiä toimia voidaan saavuttaa parempi kestävyys. Lisäksi kestävää kulutusta on vaarallisten sekä myrkyllisten aineiden luontoon pääsyn ehkäisy. Kestävä kulutus on pitkälti kehitystä, jossa vähemmällä tehdään enemmän. (Ympäristöministeriö s.a.) Tätä kutsutaan myös nimellä ekotehokkuus (Kopnina & Blewitt 2018, 15–16, 58).

2 Kestävä kehitys

Tässä luvussa paneudutaan kestäväen kehityksen perustaan ja avataan kolmehaaraisen kestäväen kehityksen teemoja. Sosiaalinen, taloudellinen ja ympäristöllinen teema kuvataan yksilöllisesti, mutta luvussa pureudutaan myös näiden haarojen yhteisvaikutukseen. Luvun jälkeen lukijalla on selkeä kuva, miten kestävä kehitys haarautuu ja minkä pohjalta kestävää kehitystä voidaan ajatella.

YK:n mukaan ilmastonmuutos tulee olemaan tämän vuosisadan yksi megatrendeistä, joka tulee muuttamaan maailmaa. Ilmastonmuutos tulee olemaan ajuri kestävämmälle kehitykselle. YK tulee kantamaan suurta roolia yhteistyön ja kestäväen kehityksen jalkauttamisen kanssa, jotta kaikki tahot saadaan sitoutumaan yhteisen hyvän puolesta. (United Nations 2020.)

2.1 Kestäväen kehityksen periaatteet

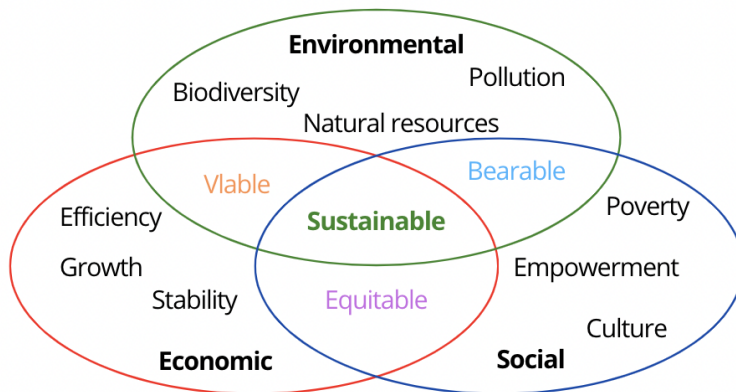
Kestävä kehitys määritellään kehitykseksi, joka lisää nyky-yhteiskunnan kasvua, samalla pitäen huolen ihmisistä sekä planeetasta nyt ja tulevaisuudessa. Terminä kestävä kehitys nousi suurempaan tietoisuuteen Brundtland-raportista vuonna 1987. Raportissa esitettiin huoli kasvun ja ympäristön tilasta. Tämä Yhdistyneiden kansakuntien raportti pyrki lisäämään toimenpiteitä kestäväen kehityksen aikaansaamiseksi. Kansainvälistä yhteistyötä ja kestäväen kehityksen sanansaattoa yhä useammille tahoille kuten politiikkaan korostettiin raportissa merkittävänä asiana. Edellä mainitut nähtiin tärkeänä tekijänä vanhoillisten ajattelumallien purkamiseksi uusien tieltä. (Kopnina & Blewitt 2018, 84.)

Kansainvälinen ympäristö- ja kehitysinstituutti on määritellyt myös termin kestävä kehitys. Instituutin määritelmän mukaan taloudellinen kehitys, mikä integroidaan ekologiseen sekä sosiaaliseen kehitykseen, samalla maksimoimalla nykyisten ja tulevien sukupolvien hyvinvointi, on kestävää kehitystä. (Surampalli, Zhang, Goyal, Brar & Tyagi 2020, 3–4.) Useiden lähteiden yhteisenä ajatuksena on nykyisten sekä tulevien sukupolvien mahdollisuus terveeseen ja hyvään elämään.

Chandler (2017, 285) kirjoittaa teoksessaan Strategic Corporate Social Responsibility, että kestävyys mielletään usein luontoon ja ilmaston lämpenemiseen liittyväksi ilmiöksi. Käsite on kuitenkin hyvin paljon laajempi, sillä se pitää sisällään ekologiset, sosiaaliset sekä taloudelliset ongelmat. Ilmaston ja ympäristön lisäksi esimerkiksi sosiaaliset ongelmat kuten köyhyys ja ihmisten hyvinvointi sisältyvät kestäväen kehitykseen. Taloudellinen kestävä kehitys on talouden tasapainoista hyvinvointia, jota voidaan mitata esimerkiksi bruttokansantuotteella. Kestäväen kehityksen eri haarat eivät kuitenkaan ole toisistaan riippumattomia vaan kestävä kehitys saadaan parhaiten aikaan kaikkien haarojen yhteisvaikutuksella. Esimerkiksi sosiaalinen kestävä kehitys köyhyyden

vähentämiseksi, voidaan saada aikaan talouden hyvinvoinnilla luomalla lisää työpaikkoja ihmisille. (Kopnina & Blewitt 2018, 13–14.)

Kuvasta 1 voidaan nähdä visuaalisesti kestävän kehityksen kolme haaraa. Soikiot, jotka kuvastavat eri haaroja, on asetettu kuvassa osittain päällekkäin. Keskelle jäävä tila, jossa kaikki soikiot yhdistyvät kuvaa kolmen ulottuvuuden kestävyyttä. Surampalli ja kumppanit (2020, 22) kirjoittavat, että kolmen ulottuvuuden mallia on myös kritisoitu, koska arvot sosiaalisen, taloudellisen ja ympäristöllisen kehityksen välillä eroavat jokseenkin toisistaan. Muun muassa voiton tavoittelemisen ja kustannukset jaottelevat eri haaroja. Kirjassa onkin pohdittu, että joskus on parempi panostaa yhteen kestävän kehityksen haaraan, kuin yrittää uhrauksia tehden tasapainotella kolmen haaran välillä. (Surampalli ym. 2020, 22.) Lähteiden erimielisyys viittaa mahdollisesti sektorikohtaiseen vaihteluun, jossa tietyillä aloilla keskittyminen yhteen kestävän kehityksen haaraan luo enemmän lisäarvoa.

Kuva 1. Kestävän kehityksen kolme haaraa (mukaillen Surampalli ym. 2020, 5)

2.2 Sosiaalinen kestävä kehitys

Sosiaalinen kestävä kehitys on noussut jopa tärkeimmäksi kestävän kehityksen kokonaisuudeksi. Ihmiskunnan jatkuva muuntuminen luo sosiaaliselle kestäväälle kehitykselle kuitenkin epäselvän kasvu ympäristön. Siinä missä ekologisesti tai taloudellisesti tiedetään faktat, on sosiaalinen kehitys taas jatkuva prosessi. Toisin kuin taloudellista kestävä kehitystä, sosiaalista kehitystä voidaan mitata huonosti lukuasteikolla. (Surampalli ym. 2020, 184.) Esimerkiksi bruttokansantuotetta voidaan mitata numeerisesti, mutta tasa-arvoa ei. Tasa-arvoon vaikuttaa yksilön mielipiteet, jonka takia sen mittaaminen on hankalaa.

Kososen ja Santalaisen (2022, 64–65) mukaan Michael Porter on kuitenkin luonut sosiaalista kehitystä mittaavan SPI-mittarin, eli Social Progress Indicatorin. Sen avulla voidaan mitata kestävästä kehitystä ottaen huomioon elämänlaatu. World Economic Forum on pystynyt tutkimuksillaan osoittamaan SPI:n ja bruttokansantuotteen (BKT) korrelaation. Tutkimuksen mukaan BKT:ta on hankalaa kohentaa kehittämättä sosiaalisia kapasiteetteja kuten koulutusta ja terveyttä. (Kosonen & Santalainen 2022, 64–65.) Tämän tutkimuksen perusteella voidaan vahvistaa ajatusta siitä, että eri kestävästä kehityksen haarat ovat sidoksissa toisiinsa.

Mikä sitten on sosiaalisesti kestävästä? Surampalli ja kumppanit (2020, 183–185) kirjoittavat, että sosiaalinen kestävyys on ihmiskunnan hyvinvointia. Tämän saavuttamiseksi on oltava esimerkiksi tasa-arvoa, turvaa, vaurautta ja terveellinen elinympäristö. Köyhyyden poistaminen on yksi suurimmista sosiaalisen kehityksen tavoitteista, jonka saavuttaminen johtaisi ihmiskunnan hyvinvoinnin lisääntymiseen huomattavasti. (Surampalli ym. 2020, 183–185.)

2.3 Taloudellinen kestävä kehitys

Bruttokansantuote on yksi yleisimmistä taloudellisen kehityksen mittareista. Se ei kuitenkaan ole ainoa mittari, sillä muun muassa indikaattorit kuten työttömyysprosentti ja kirjoitustaito kertovat myös taloudellisesta kehityksestä. Eri talousarvojen ollessa hyvällä tasolla sanotaan talouden voivan hyvin, tämä vuorostaan linkittyy kansan hyvinvointiin. Kopnina ja Blewitt kuitenkin huomauttavat kirjassaan, että jos kaikki maailman kansat olisivat hyvinvoivia, voisi syntyä tilanne, jossa maapallo ei enää kestä siihen asetettuja ekologisia paineita. (Kopnina & Blewitt 2018, 76.) Tämä ajatus puoltaa maailmanlaajuisesta kestävästä kehityksen tärkeyttä, sillä kehittyvät maat jatkavat taloudellista kehittymistään koko ajan.

Taloudellinen kehitys, joka ottaa huomioon kestävyuden, sisältää kolme elementtiä. Nämä elementit ovat raakamateriaalin ja energian mahdollisimman vähäinen käyttö, kulujen minimoiminen tehokkuusratkaisuilla ja uusien kassavirtaa synnyttävien markkinoiden kehittäminen. Yhteiskunnan tukemaa kasvua, joka tapahtuu edellä mainituilla periaatteilla, kutsutaan nimellä taloudellinen kestävä kehitys. Vaikka taloudessa noudatetaan nykyään enenevässä määrin näitä periaatteita, nähdään taloudellinen kehitys silti eniten edistystä kaipaavana kestävästä kehityksen haarana. Ihmiskunnan kehitys ja maapallon väestön lisääntyminen lisäävät kulutusta ja uusien resurssien hankkiminen kuluttaa ympäristöä. (Surampalli ym. 2020, 23.) Kopnina ja Blewitt (2018, 14) kirjoittavatkin, että talouden nopea kasvu ja teollinen kehitys ovat suurimmat ympäristöä rasittavat tekijät.

Kestävästä taloudellisen kasvun ajureina voi olla, mikä tahansa kestävästä kehityksen haara. Kaikkeen kehitykseen liittyy ideointia ja innovaatioiden takana on aina ihminen. Jotta innovaatioita syntyy, tarvitaan resursseja kattamaan niistä syntyviä kuluja. Uudet innovaatiot luovat markkinoille

kilpailua, jonka seurauksena tuottavuus ja tulokset kasvavat. Hyvät tulokset luovat jälleen uusia mahdollisuuksia kehitykselle. Kaiken edeltävän ongelmaksi muodostuukin, miten tämä kehitys saadaan tarpeeksi kestäväksi, samalla varmistuen hiilineutraalius. (Biekša, Valiule, Šimanskiene & Silvestri 2022, 1.)

2.4 Ympäristöllinen kestävä kehitys

Kestävyiden ympäristöllinen puoli nousee esille, kun pohditaan ja tutkitaan miten ekosysteemimme kestää jatkuvaa taloudellista sekä sosiaalista kehitystä. Jo monesti mainittu ihmiskunnan kehitys lisää maapallon kuormitusta, jolla on suora yhteys ympäristömme ekosysteemien muutokseen. Ihmisen aiheuttama monimuotoisuuden pieneneminen estää ympäristömme adaptoitumista uuteen elinympäristöön, millä voi olla suuria vaikutuksia luontomme luonnolliseen evoluutioon. (Surampalli ym. 2020, 13.) Koprina & Blewitt (2018, 14) pohtivat kirjassaan, että luonto on kaiken ihmiskunnan kehityksen pohjana ja sen turmeleminen olisi järjetöntä elintärkeiden luonnonvarojen kannalta.

Ympäristölliset muutokset ovat olleet suuressa nousussa. Yhteiskunnan nopea kehitys ja hyödykkeiden kulutuksen lisääntyminen ovat syyt negatiivisen ympäristöllisen kehityksen taustalla. Nämä liittyvät isoon kuvaan ympäristöllisestä kestävästä kehityksestä, jossa tärkeänä komponenttina on ilmastomuutosta vastaan taistelu. (Koprina & Blewitt 2018, 15.) Surampalli ja kumppanit (2020, 25) kertovat kirjassaan, että tärkeimpiä askelia ympäristön suojelussa ovat kulutuksen vähentäminen, vaarallisten aineiden poistaminen, uusiutuvien energian lähteiden käyttö ja terveyden ylläpito ympäristössämme. Näiden toimien pääajureina ovat bioteknologia sekä muut uudistuvat teknologiat. Vähäpäästöisyytensä avulla uudet teknologiat säästävät luontoa ja täten edistävät kestävä kehitystä. (Surampalli ym. 2020, 25.)

Uudet vähäpäästöiset teknologiat eivät kuitenkaan tule itsestään käyttöön. Amr E, Sukkarin (2020, 4) mukaan ympäristöllisen kestävyiden taustalla on yrityksen johdon ympäristöllinen ajattelu. Sillä tarkoitetaan esimerkiksi jätteen huollon kehitystä ja saastuttamisen vähentämistä. Näiden toimien lopputuloksena yrityksen hiilijalanjälki pienenee, jolla on merkittäviä vaikutuksia ympäristöön. (Amr E, Sukkarin 2020, 4.)

3 YK:n kestävän kehityksen tavoitteet

Tavoitteet, jotka YK on asettanut kestävän kehityksen saavuttamiseksi, koskevat kaikkia. Tärkeiden tavoitteiden pääkohtana on köyhyyden poisto ja maapallon hyvinvointi. Sosiaaliset, taloudelliset ja ekologiset painopisteet huomioiden tavoitteet määräävät suunnan kestäväälle tulevaisuudelle. Sidosryhmien saumattomalla yhteistyöllä YK:n tavoitteet toteutetaan kansainvälisesti kaikkien hyvinvoinnin edistämiseksi. (United Nations 2015.)

Vuonna 2015 YK:n yleiskokous on päättänyt uusista kestävän kehityksen tavoitteista, jotka on luotu edistämään planeettamme sosiaalista, ympäristöllistä ja taloudellista kestävä kehitystä. Tavoitteet ohjaavat jäsenmaiden päätöksiä esimerkiksi kohti tasa-arvoisuutta, rauhaa ja köyhyyden poistamista. Asetettujen tavoitteiden keskiössä ovat ihmiset, planeetta, hyvinvointi, rauha sekä kumppanuus. Maiden välinen yhteistyö on korostettu erittäin tärkeänä asiana tavoitteiden saavuttamisen kannalta. (United Nations 2015.)

YK:n tavoitteet ovat kaikkien jäsenmaiden hyväksymät ja tavoitteita pidetään todella tehokkaina kannustimina haasteellisten ongelmien ratkaisemiseksi. Montiel (2021, 2) on nostanut kuitenkin esille, että YK:n tavoitteet ovat suunnattu valtioille eikä yrityksille. Tämä aiheuttaa tilanteen, jossa voidaan kyseenalaistaa, kuinka hyvin tavoitteet siirtyvät valtion tasolta yritystasolle täytäntöön. Vaikka yritykset panostavat yhä enemmän arvonluomiseen, on kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi vielä matkaa. Toinen artikkelissa mainittu haaste YK:n tavoitteille on niiden monimutkaisuus, sillä 17 tavoitetta sisältää 169 erillistavoitetta. Hyvin suuren tavoitemäärän takia tavoitteita on pidetty artikkelissa haasteellisena integroida liiketoimintaan ja toteuttaa käytännössä. (Montiel 2021, 2.) Toisaalta tavoitteet ovat todella selkeästi kirjattu ja eri indikaattoreita on hyödynnetty, jotta kehityskohteiden analysoiminen olisi helpompaa.

3.1 YK:n kestävän kehityksen tavoitteet 7,12,13 ja 15

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet ovat visualisoitu kuvassa 2. Kuvan kuvituksesta voi selvästi nähdä teemoja, joita YK on halunnut nostaa esille. Teemat kuten luonto, terveys ja talous ovat visuaalisesti nähtävissä. Tavoitteet 7,12,13 ja 15 liittyvät kaikki ympäristöön. Isossa kuvassa nämä tavoitteet liittyvät myös ilmastonmuutoksen pysäyttämiseen, mitä YK pitää yhtenä tavoitteiden tärkeimmistä asioista. Kaikkien tutkimuksen rajattujen tavoitteiden noudattamisella pystytään suojelemaan planeettaamme, millä on myös vaikutus taloudelliseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin yhteiskunnassa. (United Nations 2015.) Ympäristölliset tavoitteet ovat työn tavoitteen kannalta merkityksellisimpiä, minkä takia ne on nostettu erikseen esille.

Kuva 2. YK:n kestävän kehityksen tavoitteet (United Nations s.a. b)

Kuvassa 2 näkyvien tavoitteiden seitsemäs kohta ottaa kantaa energian saatavuuteen kustannus-
tehokkaasti. Raportin mukaan vuoteen 2030 mennessä tulisi olla saatavilla energiaa, joka on luotettavaa, kohtuuhintaista ja modernia. Lisäksi on tavoiteltu maailmanlaajuisia energiatehokkuuden tuplaantumista ja huomattavaa uusiutuvien energianlähteiden lisääntymistä maailman energian jakelussa. Kansainvälistä yhteistyötä uusiutuvien energianlähteiden saatavuuden mahdollistamiseksi on korostettu raportissa tavoiteltavana päämääränä. Myös kehittyvien maiden fossiilisia polttoaineteknologioita on haluttu kehittää puhtaampaan ja innovatiivisempaan suuntaan vuoteen 2030 mennessä. (United Nations 2015.)

Kulutuksen kohtuullistamista sekä kestävää kulutusta on määritelty raportin tavoitteessa kaksitoista. Vuoteen 2030 mennessä on tavoiteltu jätteen huomattavaa pienenemistä sekä uudelleen käytettävien ja kierrätettävien hyödykkeiden lisääntynyttä käyttöä. Lisäksi on huomautettu, että jätettä ei tule päästää vesistöihin tai luontoon, mikä vaikuttaa luonnon monimuotoisuuteen. Myös ympäristövaikutuksista tiedottaminen yrityksissä on nähty merkityksellisenä tavoitteena. Tiedottamisen seurauksena tietoisuus ekologisuudesta lisääntyy ja elämäntavat kohti kestävää kehitystä paranevat. Raportissa on kehoitettu myös luomaan mittareita kestävän kehityksen analysoimiseen kestävän matkailun näkökulmasta. (United Nations 2015.)

YK:n kestävän kehityksen tavoite 13 keskittyy ilmastonmuutoksen pysäyttämistoimintoihin. Ensimmäisenä on tavoiteltu tietoisuutta sekä varautumista ilmastonmuutoksen seurauksena tapahtuviin luonnonilmiöihin. Myös ilmastonmuutoksen ennaltaehkäisevää toimintaa on haluttu tavoitella

valtioiden strategisella tasolla, suunnittelussa sekä politiikassa. Tämän takia tietoisuus ja oppi ilmastomuutoksesta leviävät myös koulutukseen ja muihin julkisiin tahoihin. (United Nations 2015.)

Tavoite 15 sisältää maaperään kohdistuvan monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttämistä ja ekosysteemien suojelua. Raportissa on kehoitettu maan kestävään käyttöön sekä hoitoihin, joilla mahdollistetaan maaekosysteemien pysyvyys ennallaan. Lisäksi on haluttu estää maaperän aavikoitumista ja edistää metsien lisääntymistä maapallolla. Vuoristojen ekosysteemit on haluttu säilyttää ennallaan, jotta niiden kyky tuottaa etuja kestävän kehityksen aikaansaamiseksi säilyy. Edellä mainittujen mahdollistamiseksi on ohjeistettu valtiollisesti sekä paikallisesti integroimaan maaekosysteemi-arvot kehitykseen ja suunnitteluun. Viimeisenä on kehoitettu varmistamaan maaperän kestäväälle kehitykselle ja metsien suojelulle huomattava rahoitus. (United Nations 2015.)

3.2 Uusiutuva energia ja energiatehokkuus

Motiva (s.a) kertoo uusiutuvien energianlähteiden olevan muun muassa aurinkoenergia, vesivoima ja tuulivoima, sekä ei-uusiutuvia energian lähteitä kaikki fossiiliset energiamuodot. Suomessa energian käyttöä ohjaavat valtion omat suuntaviivat, jotka tähtäävät viidenkymmenen prosentin (50 %) rajan ylittämiseen uusiutuvien energian lähteiden käytössä. Myös EU:n tasolla annetut direktiivit johtavat Suomea hiilineutraaliutta kohti. (Motiva s.a.)

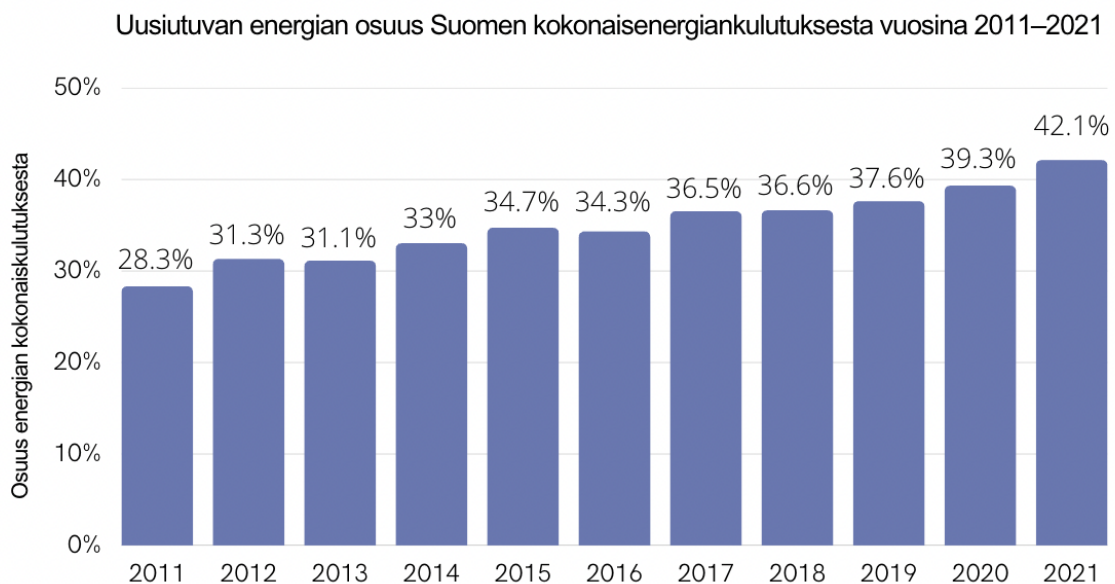
Surampallin ja kumppaneiden (2020, 163) mukaan uusiutuvat energianlähteet ovat vähäpäästöisempiä kuin fossiiliset energianlähteet. Tämä johtuu uusiutuvien energianlähteiden käyttöiästä, jonka kerrotaan olevan huomattavasti pidempi, kuin fossiilisissa lähteissä. (Surampalli ym. 2020,163.) Zakari, Khan, Tan, Alvarado, & Dagar (2022,1–2) kertovat artikkelissaan, että uusiutuva energia on energiatehokasta, sillä uudet innovatiiviset teknologiat mahdollistavat pienemmän kuluksen. Tätäkin tärkeämpänä on pidetty jo kappaleen alussa mainittua vähäpäästöisyyttä, joka vaikuttaa ympäristöömme positiivisesti. Vähäpäästöisyyden lisäksi uusiutuvat energianlähteet vähentävät fossiilisten energianlähteiden jakelutarvetta, koska niitä ei enää hankita samassa mittakaavassa. (Zakari, Khan, Tan, Alvarado, & Dagar 2022,1–2.)

Energiatehokkuuden takia uusiutuva energia on kustannustehokasta. Uusien tuotteiden ja palveluiden valmistamiseen käytetty energia on halvempaa, mikä laskee kaikkien sidosryhmien kuluja. Tämän johdosta pidetäänkin hyvin tärkeänä säilyttää taloudellinen kehitys, jotta uusilla teknologioilla varmistetaan energiatehokkuuden sekä kustannustehokkuuden säilyminen. (Zakari ym. 2022, 1–2.) Työ- ja elinkeinoministeriön (s.a. b) mukaan Suomi on edelläkävijä energiatehokkuudessa, minkä osasyynä on vapaaehtoisuuteen nojaava energiatehokkuussopimus.

Joulukuussa 2018 annetun (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (uudelleenlaadittu) (EU) 2018/2001) mukaan ”Sen

vuoksi on asianmukaista vahvistaa sitova unionin tavoite, jonka mukaan uusiutuvista energialähteistä saatavan energian osuus on vähintään 32 prosenttia.”

YK:n vuoden 2015 tavoitteiden lisäksi myös EU on päivittänyt asetuksiaan sekä direktiivejään uusiutuvien energian lähteiden saatavuuden vahvistamiseksi. Vuonna 2018 annetun direktiivin lisäksi EU on ehdottanut uusiutuvista energialähteistä saatavan energian osuuden nostamista 45:een prosenttiin. Päätös prosentin nostamisesta on odotettavissa vuoden 2023 alkupuolella. (European Commission s.a.) Kuva 3 näyttää Suomen uusiutuvan energian käytön lisääntymisen vuosina 2011–2021. Tilastokeskuksen (2022) mukaan Suomen kehitys uusiutuvien energianlähteiden käytössä on ollut nousujohteista ja EU:n toistaiseksi julkaisematon neljänkymmenenviiden prosentin (45 %) tavoite on jo pian saavutettu.

Kuva 3. Uusiutuvan energian osuus Suomen kokonaisenergiankulutuksesta vuosina 2011–2021 (mukaillen Tilastokeskus 2022)

3.3 Kulutus ja kierrätys

Surampallin ja kumppaneiden (2020, 264–265, 305) mukaan kierrätys on käytetyn materiaalin lajittelua ja prosessointia niin, että siitä voidaan tehdä täysin uusi hyödyke. Maapallon ylikulutus painostaa toimiin, jolla saadaan kierrätystä lisättyä ja ylikulutusta pienennettyä. Kirjan mukaan luomalla lakeja ja säännöksiä kaikille päättäjätasoisille, voidaan vähentää ylikulutusta. Myös ylikuluttamisen tietoisuuden kasvattaminen erilaisilla kampanjoilla on nähty tapana säästää luonnonvaroja. Alueellisten, valtiollisten sekä maailmanlaajuisten kampanjoiden kykyinä olisi nostaa tietoisuutta kierrätyksestä ja lisätä sen käytäntöä. (Surampalli ym. 2020, 264–265, 305.)

Chandler (2017, 162–163) pohtii kirjassaan, että on olemassa kaksi tapaa, joilla ihmiset saadaan kierrättämään. Toinen tavoista on saada ihmiset tajuaamaan kierrätyksen tärkeys vetoamalla heidän tunteisiinsa. Ajatus täysin vastuuttomasta yhteiskunnasta, missä jätetään kaikki huoli tuleville sukupolville, vetoaa ihmisten tunteisiin ja saa ihmiset ajattelemaan ympäristövastuutaan. Tässä mallissa luotetaan ihmisten itseohjautuvuuteen ja itsekuriin. Toinen tapa, jolla saada ihmiset kierrättämään on luoda tiukat säännöt ja säädökset. Tämä tapa ei anna ihmisille mahdollisuuksia valita kierrättääkö vai ei, sillä jos ei noudata annettuja sääntöjä on edessä seuraamuksia. Kirjan mukaan tiukkojen kierrätysääntöjen on todettu toimivan. Lisäksi kuluttajien kierrätystavat on nähty vaikuttavana tekijänä myös yritysten mukautumiseen jätteenhuollossa. (Chandler 2017, 162–163.) Tiukoista kierrätysääntöistä hyvä esimerkki on Itävalta, jossa kierrättämisrikkomuksesta on luvassa sakkoja. Esimerkiksi biojäte kerätään tietyinä päivinä ja mikäli jätteet on lajiteltu väärin, on lain mukaan sakko rangaistuksena.

Ekotehokkuudella halutaan vähentää kulutusta ja jätettä. Sillä viitataan yleisellä tasolla siihen, että pienemmällä määrällä materiaalia toteutetaan samat toimenpiteet kuin aikaisemmin. Tällä toiminnalla vähennetään jätteen muodostumista, varmistamalla tuotteiden valmistuksen tehokkuus. Samaa hengenvetoon kirja väittää, että ekotehokkuus ei toimi pitkällä tähtäimellä, koska pohjimmiltaan tuotanto on harkitsematon. Kopninan ja Blewitin mukaan tuotannossa syntyvä jäte, jonka elinkaari päättyy kaatopaikalle, on suuri huoli yhteiskunnassa. Suurin osa materiaalista, joka käytetään hyödykkeen tekemiseen ei päädy edes itse tuotteeseen. Tämän epäkohdan hyvittämissä yritykset ovat yrittäneet kompensoida tätä olemalla ekotehokkaita. (Kopnina & Blewitt 2018, 15–16, 58.)

Vaikkakin kestävyys on noussut merkittäväksi tekijäksi maailmassa, ja toimet vastuullisten ratkaisuiden mahdollistamiseksi ovat lisääntyneet, ei kestävyyttä voida taata, ellei sitä mitata. Maailmanlaajuisesti onkin keksitty kestävä kehityksen mittareita. Erilaisten mittareiden takia, niille on vaikea löytää yhteistä linjaa, joka olisi globaalisti hyväksytty. Erilaisten indikaattoreiden yhteinen tekijä on kuitenkin, että tietty toiminnallinen ominaisuus mitataan. Mittauksen antama data kertoo mitattavan ominaisuuden arvon suhteessa siihen, mihin sitä verrataan. (Surampalli ym. 2020, 70.) Esimerkiksi auton kulutus uudella vähäpäästöisellä moottorilla voidaan mitata numeerisesti ja verrata vastaavaan autoon, joka käyttää vielä vanhaa moottoria.

Mitä vaikutuksia kestävyuden mittaamisella on? Asiaein, Bontisin, Baranin ja Jusohin (2021, 11) mukaan tilanteessa, jossa kestävä kehitys nähdään suuren painoarvon omaavana tekijänä liiketoiminnassa, on myös sen mittaaminen otettava vakavasti. Mittausten tuloksia voi hyödyntää yrityksen strategisella tasolla, mikä parantaa liiketoiminnan läpinäkyvyyttä. Jotta tuloksia on mahdollista hyödyntää, tarvitaan mittaamiselle asianmukainen hallintajärjestelmä, joka kertoo kestävyuden edistyksestä. Tuloksien käyttö strategisella tasolla näkyy pitkäjänteisenä arvonluomisena, missä

sidosryhmille kerrotaan liiketoiminnan kestävydestä. Artikkelin mukaan kestävä kehityksen sisällyttäminen johdon ydinstrategiaan avaa ovia menestykselle liiketoiminnalle. (Asiaei ym. 2021, 11.) Yritystoiminta sisältää usein hyvin vahvoja yhteistyösidosryhmiä, esimerkiksi mainostuksen suhteen. Tässä esimerkissä B2B asiakas, joka on ostamassa mainospaikan yrityksen sivuilta, haluaa nähdä yrityksen vastuullisuusraportin. Mittaamalla ja analysoimalla kestävyttä johdon tasolla, yritys pystyy näyttämään sidosryhmälleen olevansa vastuullinen toimia alalla.

3.4 Ilmastonmuutos

Lähes kaikilla YK:n kestävä kehityksen tavoitteilla on jokin yhteys ilmastonmuutokseen. United Nations (2015) ilmoittaa annetuissa tavoitteissa, että tavoitteet, jotka annetaan kestävä kehityksen aikaansaamiseksi ovat tärkeitä ihmisille ja planeetalle. United Nations (2015) mukaan ilmastonmuutos on yksi aikamme suurimmista ongelmista ja sen haitalliset vaikutukset heikentävät kaikkien maiden kykyä saavuttaa kestävä kehitystä.

Maailman sääolojen vaihtelua vuosien mittaan, missä maapallon lämpötila nousee, kutsutaan ilmastonmuutokseksi. Siihen suurimpia vaikuttavia tekijöitä ovat kemikaalisten päästöjen, kuten hiilidioksidin ja metaanin pääsy ilmakehään. Ilmakehässä aineet sitovat itseensä maapallosta säteilevää lämpöä, minkä vuoksi lämpö ei pääse ilmakehän läpi avaruuteen asti. Tämä efekti nimeltään kasvihuoneilmiö aiheuttaa ilmakehässä jatkuvaa lämpenemistä. (Kopnina & Blewitt 2018, 51–52.)

David Chandler (2017, 286) kirjoittaa kirjassaan, että maapallo käyttää tällä hetkellä (vuonna 2017) 150 prosenttia kapasiteetistaan. Eli kulutamme enemmän maapallon varoja kuin on mahdollista tuottaa lisää. Asiaa ei auta YK:n ennuste, jonka mukaan maapallolla voisi olla vuosisadan loppuun mennessä jo lähes 16 miljardia ihmistä. Chandlerin mukaan maailman väestön kasvu ei kuitenkaan ole syy ilmastonmuutokseen, vaan ihmisten kulutuskäyttäytyminen. (Chandler 2017, 286.)

Mitä sitten ilmaston lämpeneminen merkitsee? Surampallin ja kumppaneiden (2020, 263–264) mukaan mikäli ilmasto jatkaa lämpenemistään, jatkuu myös eliöiden sopeutumisprosessi uuteen lämpötilaan maapallolla. Jotkin lajit selviävät, mutta osa lajeista ei ole kykeneviä sopeutumaan uusiin lämpimämpiin olosuhteisiin. Myös meret kokevat muutosta, sillä kun maapallo lämpenee, aiheuttaa se merenpinnan nousemista. Merenpinnan nousu aiheuttaa ekologisia muutoksia varsinkin alueille, missä jo ennestään on pieni korkeusero maanpinnan ja meren välillä. (Surampalli ym. 2020, 263–264.)

3.5 Luonnon monimuotoisuus

Luonnonvaraisten elämänmuotojen runsaus maapallolla ja näiden lajien vuorovaikutus keskenään on luonnon monimuotoisuutta. Maaperä ja vesistöt, mitkä toimivat luonnonvaraisten lajien kotina,

halutaan säilyttää lajirikkaina. Valtiot ympäri maailmaa ovat ottaneet tavoitteeksi säilyttää tämä luonnon monimuotoisuus. (Maa- ja metsätalousministeriö s.a.) Surampallin ja kumppaneiden (2020, 268–269) mukaan luonnon monimuotoisuus kantaa isoa roolia yhteiskunnassa, sillä esimerkiksi kolmasosa kaikesta ruuasta on johdettu luonnon antimista. Lisäksi luonnossa elävät kasvit vapauttavat ilmaan happea, ja tuottavat joitakin ihmiskunnalle tärkeitä lääkeaineita. Maaperä pysyy myös monimuotoisuudellaan ylläpitämään veden kiertokulkua ympäristössä, joka vähentää esimerkiksi tulvien syntyä. (Surampalli ym. 2020, 268–269.) Luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen on näiden tosiasioiden takia hyvin oleellinen osa kestävästä kehityksestä.

Kestävyyttä tavoittelevaan kehitykseen liittyy aina investointeja, jotta taloudellinen kestävä kehitys toteutuu (katso luku 2.3). Taloudellisen kehityksen tiellä seisoo useasti sosiaalisen ja ympäristöllisen kehityksen arvot (katso luku 2.1). Missä menee ympäristön kustannuksella tehtyjen investointien raja ja missä kohtaa ympäristö kärsii enemmän kuin sen uhrauksesta on hyötyä. Clémenton (2021, 2) kirjoittaa artikkelissaan, että ihmisten luonnon monimuotoisuuden kustannuksella tavoittelema kehitys on loppujen lopuksi arvomaailma-, etiikka- ja kulttuurikysymyksiä. On vaikeaa määrittää, mikä kehitys on liikaa monimuotoisuuden säilyttämiseksi.

4 Kestävä kehitys liiketoiminnassa

Tässä luvussa selvitetään yritysten rooli kestävän kehityksen ja yhteiskuntavastuun saralla. United Nations (2015) toteaa raportissaan, että yritykset ovat suuressa roolissa kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Yritysten uudet teknologiat ja innovaatiot luovat arvoa olemalla tuotantotehokkaita ja synnyttämällä lisää työpaikkoja. Lisäksi yritysten menestys lisää taloudellista kehitystä, mikä on arvokasta myös sosiaalisen ja ympäristöllisen kehityksen kannalta.

Luvussa selvitetään myös yritysten vastuullisuustiedottamista sekä vastuullisuusraportointia. Tiedottaminen ja raportointi ovat lisääntyneet huomattavasti, mutta sääntely niiden suhteen on vielä epäselvää. Luvussa tuodaan lisäksi esille hiihtokeskusliiketoiminnan erityispiirteitä sekä selvitetään, mikä kestävän kehityksen osa-alue painottuu juuri hiihtokeskuksissa. Luku tuo edeltävien lukujen aiheita koskettamaan yritystoimintaa.

4.1 Yritysvastuu ja yhteiskuntavastuu

Globaali termi, englanniksi corporate social responsibility (CSR) tarkoittaa yrityksen yhteiskuntavastuuta. Terminä yhteiskuntavastuu on hyvin laaja ja se voi sisältää erilaisia teemoja erilaisille yrityksille. Yleisellä tasolla yhteiskuntavastuu kuitenkin tarkoittaa yrityksen kykyä tuottaa sosiaalista, taloudellista ja ympäristöllistä pääomaa yritystoiminnallaan. (Työ- ja elinkeinoministeriö s.a. a.) Guttermannin (2021a, 1–2) mukaan yrityksen yhteiskuntavastuu on itse yrityksen pääliiketoimesta poikkeavaa toimintaa, jolla luodaan hyvää yhteiskuntaan lakeja noudattaen. Yhteiskuntavastuu kohentaa yrityksen mainetta ja strategisesti käytettynä vaikuttaa positiivisesti yrityksen menestykseen. (Guttermann 2021a, 1–2.)

Yrityksen yhteiskuntavastuuta ei tule sekoittaa yritysvastuuseen, vaikka monet tulkinnat ovat hyvin samansuuntaisia. Yhteiskuntavastuu on erillinen yrityksen vapaaehtoinen kehitysosa-alue, kun taas yritysvastuu liittyy yrityksen pääliiketoiminnan kestävään harjoittamiseen strategiatasolta asti. (Guttermann 2021a, 1.) Hyvänä esimerkkinä toimii Neste, joka toimii energiasektorilla. Nesteen ydinliiketoimintaan kuuluu uusiutuvan energian tuotanto, joka yritysvastuun näkökulmasta on vastuullista energian tuotantoa. Yhteiskuntavastuuta Neste kantaa esimerkiksi olemalla hyvä työnantaja ihmisille ja yleisesti yhteiskunnasta välittävä yritys.

Yhteiskuntavastuu on yrityksille hyvin tärkeä osa liiketoimintaa. Asiakkaat, yhteistyökumppanit, työntekijät ja sijoittajat ovat suurimpia sidosryhmiä yrityksille. Näiden sidosryhmien tarpeet täyttämällä yritys pystyy luomaan tärkeää arvoa yhteiskunnassa. Konkreettisesti ajateltuna yhteiskuntavastuu sisällytettynä osaksi yrityksen strategiaa mahdollistaa monien sidosryhmien tiiviin sitoutumisen strategian ympärille. Trendit kuten globalisaatio, kestävyys, vauraus, brändi ja kommunikaatio

yhdistävät eri sidosryhmiä. Jos yritys pystyy näkemään trendien luomat mahdollisuudet ja yhdistämään ne sidosryhmiin, pystyy yritys luomaan kasvavaa arvoa liiketoiminnalleen. (Chandler 2017, 23.) Taticchi & Demartin (2021, 136) kirjoittavatkin kirjassaan, että BlackRock'in toimitusjohtaja on sanonut, että "Companies must be deliberate and committed to embracing purpose and serving all stakeholders — your shareholders, customers, employees, and the communities where you operate."

Guttermanin (2021b, 8–9) mukaan tietyt tahot ovat kritisoineet yrityksiä, jotka käyttävät yhteiskuntavastuuta mainoskikkana, eivätkä todellisuudessa ole kiinnostuneita muusta kuin hyvästä liiketuloslokesta. Toisaalta nämä yritykset toteavat, että maailmassa, jossa yrityksiltä vaaditaan kehitystä, on yhteiskuntavastuu jätettävä valtion tasolle ratkottavaksi. Tällä tavalla yritykselle jää enemmän resursseja kestäväälle kehitykselle. On epäselvää, millä tasolla yhteiskuntavastuuta tulisi harjoittaa yrityksissä, koska mittareita sen arvioimiseen on vain vähän. (Gutterman 2021b, 8–9.)

Yhteiskuntavastuun mittaaminen on edellytys sille, että voidaan nähdä ja raportoida sen kehityskäyrä. Tietyt yritykset tekevät tarvittavat toimenpiteet, jotta lait ja säädökset täytetään. Toisaalta on myös yrityksiä, jotka näkevät yhteiskuntavastuun voimavarana. Mikäli yritys on kykenevä tuottamaan yhteiskuntavastuuraportin, jossa kehitystä voidaan mitata, nähdään se varmistuksena kehityksestä kaikille sidosryhmille. (Gutterman 2021b, 7–8.) Chandlerin (2020, 180–184, 188–190) mukaan yhteiskuntavastuuta on hyvin vaikea mitata. Eri sektoreilla toimivia yrityksiä on lähes mahdotonta verrata niiden erilaisuuksien takia. Jotta olisi mahdollista mitata yhteiskuntavastuuta, on yhteiskuntavastuu määriteltävä yhdenmukaisesti ja selkeästi. Niin kauan, kuin selkeää yhteiskuntavastuulinjausta ei ole, mitataan yhteiskuntavastuuta ulkopuolisten toimijoiden puolesta, jotka ovat asettaneet omat ohjeistukset. Esimerkiksi International Organization for Standardization (ISO) on kehitetty antamaan linjauksia yhteiskuntavastuulle. (Chandler 2020, 180–184, 188–190.)

4.2 Erottautumiskyky, kustannustehokkuus ja riskienhallinta

YK:n kolmannentoista tavoitteen alakohta 13.2 on kehottanut integroimaan ilmastonmuutostoimet kasallisiksi aina politiikka, strategia- ja suunnittelutasolle asti (katso luku 3.1). Chandlerin (2017, 212–213) mukaan yritys, joka pystyy lisäämään sisäistä yhteiskuntavastuupolitiikkaa liiketoimintaansa, on valmiimpi vastaamaan liiketoimintaympäristön jatkuviin muutoksiin. Asiakkaat vaativat yrityksiltä tiettyjä näyttöjä, joiden painotus on nykypäivänä yhä enemmän yhteiskunnallisessa vastuussa. Yritys, joka pystyy perustelemaan paremmuutensa asiakkaille, on mitä todennäköisemmin suunnitellut yhteiskuntavastuunsa strategiatasolta asti. (Chandler 2017, 212–213.)

Yksi monesta tavasta erottautua kilpailijoista on hankkia yritykselle sen liiketoiminnalle tarkoin määritetty sertifiointi. Jo aikaisemmin mainitussa ISO sertifiointissa yrityksen ulkopuolinen taho

arvioi yrityksen johtotoimia. Sertifikaatin saaminen edellyttää siihen asetettujen standardien täyttymisen. Esimerkiksi ISO 14001 -sertifioinnin saaminen kertoo yrityksen kyvystä leikata kulutusta ja jätteen syntyä, mikä vaikuttaa kilpailukyvyyn vahvistumiseen. Sertifioinnilla yritys kertoo lisäksi sidosryhmilleen olevansa ympäristöllisesti luotettava toimija juuri sillä alalla. (Gutterman 2021a, 89.)

Kustannustehokkuus säästää yrityksestä poispäin suuntautuvaa operatiivista kassavirtaa. Esimerkiksi polttoainekuluissa säästäminen tai henkilöstön optimaalinen käyttö lisäävät kustannustehokkuutta. Henkilöstön viihtyvyys yrityksessä lisää kustannustehokkuutta, sillä pidemmän aikaa yrityksessä ollut henkilö käyttää työssään rutineja, mikä lisää työn tuottavuutta. (Kaskinen 2013.) Kopninan ja Blewittin (2018, 11) mukaan yritykset voivat säästää miljardeja olemalla energiatehokkaita sekä vähentämällä jätteen syntyä liiketoiminnassaan.

Riskienhallinta liittyy osittain edellisiin aiheisiin. Olemalla kustannustehokas yritys vähentää kuluriskiä ja erottautumalla joukosta se vähentää riskiä jäädä kilpailussa perään. Riskienhallinta on myös etiikkakysymys. Nykyään useat asiakkaat ja muut sidosryhmät tekevät ostopäätöksen eettisten ajatusten pohjalta. Ulkopuolisten sidosryhmien ajatus tuotteen tai palvelun vaikutuksesta ympäristöön määrittää ostetaanko tuotetta tai palvelua vai ei. (Kaskinen 2013.)

Riskienhallinnan työkaluna voidaan käyttää yksinkertaista SWOT-työkalua. Lyhenne tulee englanninkielisistä sanoista strenghts, weaknesses, opportunities ja threats. Chandlerin (2017, 214) mukaan SWOT-työkalun hyötynä on, että yritys pystyy huomioimaan vahvuutensa ja käyttämään niitä mahdollisuuksiin, joita ympäristö antaa. Työkalu auttaa yrityksiä myös havainnollistamaan heikkouksiaan ja tunnistamaan uhkia, joita heikkoudet voivat saada aikaan. Vahvuudet ja heikkoudet ovat yhtiön itse hallittavissa, kun taas mahdollisuudet ja uhat ovat yrityksen ulkopuolisia tekijöitä. (Chandler 2017, 214.)

4.3 Vastuullisuustiedottaminen ja raportointi

Tiedottaminen vastuullisuudesta on lisääntynyt huomasti ja nykypäivänä voidaan ihmetellä, jos yritykseltä ei löydy vastuullisuusohjelmaa tai tiedotusta. Tiedottaminen on tärkeää jo aiemmin mainitun riskienhallinnan näkökulmasta (katso luku 4.2). Asiakkaiden ostokäyttäytymisen lisäksi myös yrityksen työntekijät ja muut sidosryhmät kiinnittävät huomiota vastuullisuuteen. (Gutterman 2021b, 8.) Sitoutuminen vastuullisuuteen yhtiön sisäisesti ja ulkopuolisesti sisältää teemoja kuten ilmastomuutos, kulutus ja jätteen vähennys. Näitä teemoja yhtiökohtaisesti käsitellessä tulisi yhtiön sisäisen kommunikaation olla hyvin laajaa sisältäen asiantuntijoita kaikilta osa-alueilta. Vastuullisuus asiantuntija ei voi yksin nähdä laajaa kuvaa yhtiön kaikista vastuullisuustoimista. Lisäksi yhteistyö johdon kanssa lisää vastuullisuus strategian läpinäkyvyyttä kaikille sidosryhmille ja yhteneväisyys strategian kanssa säilyy. (Gutterman 2021a, 30–31.)

Taticchi ja Demartini (2021, 203) kertoo kirjassaan, että vaikka yritykset raportoivat yhä enemmän vastuullisuudestaan, on raportointi vielä hyvin vähän säädeltyä. Monet yritykset nojautuvat valtion antamiin määritelmiin tavoitellessaan kestävää kehitystä, mutta liiketoiminnan heikkoudet, kuten strategian puute heikentävät lopputulosta. Yrityksen integroitu raportointi voisi kirjan mukaan saada aikaan vahvempaa korrelaatiota YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden ja liike-elämän välille. Integroitu raportointi auttaa yritystä uudelleenmäärittämään arvojaan. Lisäksi yhteys jo aikaisemmin mainittuihin sertifioijiin parantaa yrityksen kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamista (katso luku 4.2). (Taticchi & Demartini 2021, 203.)

Jotta tavoiteltava kestävä kehityksen lopputulos saadaan aikaan, on jalkautettava tarkempia tavoitteita ja askelia työyhteisössä. Yrityksen tavoitteiden tulee olla selkeät myös työntekijöille, ei vain johdolle. (Gutterman 2021b, 6.) Taticchin ja Demartinin (2021, 159) mukaan koulutukseen panostaminen on yksi tapa edistää kestävä kehitystä organisaatiossa. Yksilöidyt koulutukset eri osaluueille ja mahdolliset konferenssit lisäävät työntekijöiden osaamista jatkuvasti muuntuvassa liiketoimintaympäristössä. (Taticchin ja Demartinin 2021, 159.)

4.4 Hiihtokeskusliiketoiminnan erityispiirteet

Mitä tulee hiihtokeskuksien liiketoimintaan, on tämä bisneksen ala suuren paineen alla poliittisten, taloudellisten sekä ympäristöllisten tekijöiden takia. Ilmastonmuutos luo tilanteen, missä lunta ei enää ole saatavilla yhtä paljon kuin ennen, ja täten lumen teko sekä sen muotoilu rinteessä on lisääntynyt. Veden, polttoaineen ja sähkön kulutus ovat suuressa nousussa, mikä painostaa yrityksiä tekemään uusia kestävä kehityksen ratkaisuja. Lisäksi kysyntä hiihtolajeille on kasvanut paljon, mikä painostaa hiihtokeskuksia lisäämään kapasiteettia. Muutokset eivät ole pelkästään ympäristöllisesti tärkeitä vaan kulutuksen lisääntyminen nostaa huomattavasti myös yritysten kuluja, mikä näkyy tuloksentekevyyssä. (Viesi ym. 2023, 1,13.)

Hiihtokeskuksien ilmastonmuutostoimet ovat tärkeässä osassa liiketoimintaa, niin kuin aikaisemmin mainittiin. Polderman ja kumppanit (2020, 6) kertovat artikkelissaan, että hiihtokeskuksien mukautuminen ilmastonmuutokseen voidaan jakaa kahteen osaan, jotka ovat teknologinen ja taloudellinen mukautuminen. Teknologiseen osaan kuuluvat uudet vähäpäästöisemmät laitteistot, kun taas taloudelliselle puolelle esimerkiksi uusien tulonlähteiden suunnittelu. Tämän lisäksi on painotettu eri sidosryhmien saumatonta yhteistyötä, jotta yhteinen tavoite ilmaston lämpenemisen pysäyttämiseksi voisi toteutua ja mukautuminen uuteen ympäristöön olisi helpompaa. (Polderman ym. 2020, 6.)

Rinneyhtiöiden kestävä kehityksen painopiste on hyvin vahvasti ympäristöllinen. Toki sosiaalinen ja taloudellinen puoli yhdistyvät vahvasti ympäristölliseen kestävyyteen (katso luku 2.1). Lumitykit,

vesipumput, rinnekoneet ja hiihtohissit vaativat todella paljon energiaa toimiakseen. Polderman ja kumppanit (2020, 4) ovat keränneet dataa eri hiihtokeskuksista ja tiedoista selviää, että keskiuuret rinneyhtiöt (30–50 km rinteitä) käyttävät noin viisi miljoonaa kilowattituntia energiaa talvikaudessa. (Polderman ym. 2020, 4.) Energian kulutukseen vaikuttaa toki moni asia ja kulutus yhtiöiden välillä ei ole täysin verrattavissa. Datasta saa kuitenkin suurpiirteisen kuvan, kuinka paljon energiaa hiihtokeskukset todella käyttävät. Suomen saralla kulutusta lisää entisestään kylmä talvi, sekä pimeys, jonka johdosta rinteissä tulee olla riittävä valaistus.

5 Tutkimuksen toteuttaminen

Tämä työ toteutettiin laadullisena eli kvalitatiivisena tutkimuksena. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tiettyjen henkilöiden mielipiteillä ja kokemuksilla on suuri merkitys tarkasteltavan ilmiön suhteen. Laadullisen tutkimuksen onnistumisen pilarina voidaan pitää, miten tutkija pääsee tutkittavasta aiheesta puhuvien henkilöiden kanssa samalle ajatuksen tasolle. Määrällisessä eli kvantitatiivisessa tutkimuksessa vuorostaan aihetta tutkitaan paljon laajemmasta perspektiivistä, missä yhden henkilön mielipiteellä on vähemmän arvoa. (Puusa, Juuti & Aaltio 2020, johdanto; Vilka 2021, luku 4.)

Laadullinen tutkimus valikoitui työn lähestymistavaksi, koska työn aihe on tarkasti rajattu ja tutkimukselle on tietty kohde. Tutkimuksessa haluttiin saada myös ennalta mietittyjen henkilöiden ajatukset käsiteltävästä asiasta. Määrällinen tutkimus ei soveltunut tutkimuksen lähestymistavaksi, sillä tutkimuksessa haluttiin paneutua syvemmälle kohdeyrityksen sisälle. Syvemmin perehtyessä ei määrälliselle tutkimukselle tyypillistä laajempaa kuvaa tutkittavasta kohteesta olisi saatu kerättyä.

Laadulliselle tutkimukselle on tyypillistä, että tutkimusmenetelmillä selvitetään tutkimuksen kohteena olevien henkilöiden suhdetta tutkittavaan asiaan. Tämän takia tutkimuksessa ei ole tarkoitus löytää oikeita vastauksia, vaan yhteyksiä tutkittavan asian ja tutkimuksen kohteen välille. (Vilka 2021, luku 4.) Kvalitatiivinen tutkimus osoittautui tutkimuksen kannalta parhaaksi vaihtoehdoksi, koska haluttiin paneutua tarkasti rajatun aiheen tutkimiseen. Laadullisessa tutkimuksessa voidaan löytää tarkempia ajatuksia, miksi tietty taho ajattelee juuri kyseisellä tavalla tutkittavasta asiasta.

5.1 Tutkimuksen kohde

Tutkimuksen kohteeksi valikoitui Levin hiihtokeskus. Levi on yksi Suomen suurimmista hiihtokeskuksista, jossa vierailee yli 600 000 matkailijaa vuosittain (Lapland s.a). Levin hiihtokeskuksen liiketoiminnan ydin on laskettelu, palveluiden myyminen ja vuokraaminen sekä vaatemyynti. Hiihtokeskus on kasvanut nopeaan tahtiin ja uusia investointeja on kehitetty jatkuvasti. Levi on integroinut liiketoimintaansa vastuullisuusohjelman, jonka myötä yritykselle on myönnetty muun muassa ISO ympäristösertifikaatti. Hiihtokeskuksen arvoihin kuuluu olla edelläkävijä alalla huomioiden asiakslähtöisyys, turvallisuus sekä ekologinen liiketoiminta. (Levi s.a.)

Kohteen valinnassa suurimpia vaikuttavia tekijöitä olivat keskuksen koko, vastuullisuusohjelma sekä helposti lähestyttävyyys. Suurelle hiihtokeskukselle Suomen mittakaavassa kestävä kehityksen edistäminen on hyvin oleellinen osa liiketoimintaa. Mahdollisuus vaikuttaa Levin kestäväan kehitykseen edesauttoi kohteen valinnassa. Levin vastuullisuusohjelmasta sekä avainhenkilöiltä saatavat tiedot puolsivat valintaa entisestään. Kohteen valintaan vaikutti myös se, että Levi on hyvin

tuttu paikka tutkijalle henkilökohtaisesti ja tietoisuus keskuksen liiketoiminnasta oli jo ennestään kohtuullisella tasolla. Vilkka (2021, luku 5) kirjoittaakin, että kvalitatiivista tutkimusta tehdessä on merkittävää, että tutkija tuntee tutkimuksen kohteen hyvin. Vaihtoehtoisena kohteena työlle oli Kauniaisten hiihtokeskus, joka toimii tutkijan työnantajana kirjoitushetkellä. Hiihtokeskuksena Kauniaisten hiihtokeskus on kuitenkin hyvin pieni ja investoinnit kestävän kehityksen eteen ovat niukempia kuin Levillä. Suurempien kestävän kehityksen resurssien takia Levi valikoitui työn kohteeksi.

Työssä haastateltiin kahta Oy Levi Ski Resort LTD:n henkilökunnan jäsentä. Molemmat henkilöistä olivat miehiä ja iältään haastateltavat olivat välillä 30–50 vuotta. Henkilö A toimi yrityksen liiketoimintajohtajana ja Henkilö B vastuullisuuspäällikkönä. Henkilöt valikoituivat haastateltavaksi heidän ammattitaitonsa sekä ennakkotuntemuksen perusteella. Henkilö A:lla oli saman alan työelämätaustaa kuin haastattelijalla, minkä vuoksi haastattelun sopiminen oli vaivatonta. Haastattelija otti yhteyttä Henkilöön A puhelimitse haastattelun sopimiseksi. Lisäksi Henkilö A:n asema yrityksessä oli suotuisa haastateltavaksi. Liiketoimintajohtajalla on yleisesti hyvä kuva yrityksen koko toiminnasta, mikä vaikutti henkilön valintaan haastateltavaksi.

Henkilö A suositteli ensimmäisen yhteydenoton aikana, että haastateltava laittaisi sähköpostia aiheesta ja sisällyttäisi vastaanottajiin Henkilö B. Vastuullisuuspäällikkönä toimiva Henkilö B täten liittyi mukaan aiheen käsittelyyn. Henkilö B:n sisällyttämistä haastateltavaksi puolsi hänen vastuualueensa, joka oli vastuullisuusohjelma. Haastateltavaksi ei valittu muita henkilöitä, koska koettiin kyseisten kahden henkilön omaavan tarvittavat tiedot hyvän haastattelun läpiviemiseksi.

5.2 Tutkimusongelma ja tavoite

Tutkimuksen aiheen valinnan jälkeen oli mietittävä tutkimukselle tavoite. Laadullisen tutkimuksen tavoitetta asettaessa aihe rajautuu hyvin tutkimuskysymyksillä. Kysymysten tulee olla tarpeeksi tarkkoja, koska aiheen jokaista ongelmaa ei laadullisessa tutkimuksessa voi ratkaista. Jotta laadullisessa tutkimuksessa ei jäädä yleiselle tasolle, on yksityiskohtaisempi tarkastelu oleellista. (Puusa, Juuti & Aaltio 2020, johdanto.) Tutkimuksen pohjana on jokin yleisluontoinen asiaongelma. Tästä ongelmasta rakentuu työn pääkysymys, jonka alle linjataan vielä alakysymykset. Jotta työn pääongelmaan eli pääkysymykseen saadaan selko, on alakysymyksiin löydettävä vastaukset. Mikäli tutkimuskysymykset on rajattu huolimattomasti voi lopputuloksena olla, että tutkimuksen tuloksien tarkoitus jää vajavaiseksi. (Vilkka 2021, luku 3.)

Työn pääongelmaksi asetettiin, ottaako Levin hiihtokeskus huomioon YK:n kestävän kehityksen tavoitteet 7, 12, 13 ja 15. Alakysymykset, joilla haettiin vastausta pääongelmaan, olivat yksityiskohtaisia ja tarkkaan mietittyjä. Yksityiskohtaisuudesta kertoi alakysymysten kysymyssanat, jotka olivat ”miten” muodossa. ”Miten” sanalla, saatiin laaja ja tarkka vastaus kysymyksiin. Tutkimuksen

alakysymykset olivat 1. Miten Levi ottaa huomioon uusiutuvan energian käytön ja energiatehokkuuden liiketoiminnassa? 2. Miten Levi kehittää kulutuksen kestävyyttä ja seuraa kestävä kehityksen prosessia? 3. Miten Levi ottaa huomioon ilmastonmuutosta torjuvan työn? 4. Miten Levi suojelee ympäristön monimuotoisuutta?

Laadulliselle tutkimukselle tyypillisesti laajasta aiheesta työ rajattiin pienempään osaan. YK:n kestävä kehityksen tavoitteita on yhteensä seitsemäntoista (17), jotka käsittävät kestävä kehitystä laajapiirteisesti. Tutkimuksessa keskityttiin kuitenkin tavoitteiden ympäristöllisiin alakohtiin, jotta aihe saatiin rajattua tiiviimmäksi sekä työn kohteen kannalta merkitykselliseksi. Tutkimuksen ympäristöllisillä alakysymyksillä saatiin vastauksia työn pääongelmaan.

5.3 Tutkimusmenetelmän valinta ja toteutuskuvaus

Yksi yleisimmistä aineiston tuottamismuodoista laadullisessa tutkimuksessa on haastattelu. Tällä muodolla pyritään keräämään aineistoa, jotta voidaan vastata tutkimusongelmaan. Haastattelulla voidaan varmistaa läheisempi suhde haastatteluun osallistuvien välille, minkä takia aineistosta tulee usein rikasta. Kysymykset tulee asetella haastattelussa niin, että niiden pohjalta tutkija voi selvittää, pohtia ja havainnoida vastaukset tutkimuskysymyksiin. Haastattelut jakautuvat kahteen osaan, jotka ovat strukturoitu haastattelu sekä laadullinen eli puolistrukturoitu haastattelu. Strukturoitu haastattelu seuraa johdonmukaisemmin tiettyä kaavaa, kun taas puolistrukturoitu haastattelu on paljon avoimempi. Laadullisessa haastattelussa vastaajalla on mahdollisuus vastata kysymyksiin hyvin kattavasti, joka mahdollistaa syvemmän tulkinnan aiheesta. (Hyvärinen, Suoninen & Vuori s.a.)

Haastattelu valittiin aineiston tuottamismuodoksi, koska haluttiin mahdollistaa mahdollisimman tarkka ja kattava aineisto tutkimuskysymyksiin vastaamiseksi. Tutkimuksessa käytettiin puolistrukturoitua haastattelua, missä tutkija oli ennen haastattelua suunnitellut haastattelukysymykset. Puolistrukturoitua haastattelua käytettiin, koska haluttiin haastateltavien vastaavan annettuihin kysymyksiin mahdollisimman laajasti. Haastattelumuoto mahdollisti myös jatkokysymykset, mikä tarkoitti teemojen käsittelyä. Strukturoidulla haastattelulla aineistosta olisi tullut jäykempi, sillä haastateltaville ei olisi annettu samanlailla mahdollisuutta kattaviin vastauksiin.

Puolistrukturoitu haastattelu on mahdollista toteuttaa erilaisilla haastattelumenetelmillä. Teema-haastattelussa aihealueen kirjallisuuteen perehtymisen jatkeeksi tutkija lisää tietämystään haastattelulla. Haastattelun teemat tutkija pystyy sisällyttämään haastatteluun ennakkotietämyksensä perusteella. Vaikka haastattelu etenee teemojen pohjalta, ei se määritä tarkkaan haastattelun kulkua. (Puusa, Juuti & Aaltio 2020, luku 6.) Asiantuntijahaastattelu perustuu haastateltavien asiantuntijuuteen, ja siinä halutaan selvittää, miten jokin asia toimii. Haastattelun kohteena on tässä

tapauksessa jokin kohdetahon avainhenkilö, jolla on riittävä tietämys organisaation kokonaisuudesta. Puhelinhaastattelu vuorostaan on hyvä tapa toteuttaa haastattelu, jos haastatteluun osallistuvien välimatka on kohtuuttoman suuri. Tällä haastattelumenetelmällä voi säästää myös aikaa ja kuluja, koska ei tarvitse matkustaa haastattelun toteuttamiseksi. (Hyvärinen, Suoninen & Vuori s.a.)

Tämän tutkimuksen haastattelu noudatti kahta laadullisen haastattelun menetelmää, jotka olivat teemahaastattelu ja puhelinhaastattelu. Teemahaastattelu valittiin aineistonkeruu menetelmäksi, koska tutkija pystyi kirjallisuuteen perehtymisen ja työn rajauksen johdosta jakamaan haastattelun neljään eri teemaan. Teemat olivat energia, kierrätys, ilmastonmuutos ja monimuotoisuus. Teemahaastattelulla haluttiin myös lisätä asiantuntemusta viitekehyyksen aiheista. Asiantuntijahaastattelua pohdittiin toisena mahdollisena haastattelumenetelmänä, mutta selkeiden teemojen takia se rajattiin pois. Haastattelu toteutettiin maantieteellisistä syistä puhelinhaastatteluna. Videollisella kokousohjelmalla mahdollistettiin lisäksi sujuva haastattelu, jonka pystyi tallentamaan haastateltavien suostumuksesta. Puhelinhaastattelun takia haastattelu oli myös nopea toteuttaa, ja ylimääräisiä kuluja ei syntynyt esimerkiksi matkalippujen muodossa.

Kirjallisuuteen tutustumisen jälkeen tuotettiin tutkimukseen aineistoa. Ennen haastattelua tutkija pohti ja kirjasi ylös Word-tiedostoon teemat, joista aikoi kysyä haastattelussa. Teemojen alle rakensui alakysymyksiä, jotka lähinnä ohjasivat kysymyksenasettelua ja teemojen yksityiskohtaisempia osia. Kysymyksissä yritettiin välttää kysyviä päätteitä ”ko” ja ”kö”, koska niihin voi vastata hyvin lyhyesti, esimerkiksi kyllä tai ei. Laadullisen tutkimuksen kannalta oli tärkeä saada laajoja vastauksia, jotta haastateltavan täysimääräinen näkemys aukeaisi. Keskustelun synnyttämiseksi haastatteluun suunniteltiin paljon ”miten” ja ”mitä” kysymyksiä. Tällainen kysymyksenasettelu pakotti vastaajan pohtimaan asiaa laajemmin ja selittämään asioita auki.

Tutkimuksen aineisto kerättiin laadullisella puhelinhaastattelulla. Tutkimuksen tekijän ja kohteen pitkän välimatkan takia oli luonnollista toteuttaa haastattelu puhelimen välityksellä videopuhelulla. Haastattelun ajankohta sovittiin yhteyshenkilön kanssa sähköpostitse kaksi viikkoa ennen haastattelun toteuttamista. Haastateltavia oli kaksi. Henkilö A:lla oli laaja kuva yrityksen liiketoiminnasta ja Henkilö B:llä oli asiantuntijaosaaminen vastuullisuusnäkökulmasta. Molemmat haastateltavat olivat haastattelussa yhtä aikaa. Tutkimuksen aineiston tuottamismenetelmäksi valikoitui laadullinen haastattelu, koska se mahdollisti syvän paneutumisen aiheeseen. Haastateltavien ammattitaito, kokemukset ja havainnot tuottivat paljon merkityksellistä aineistoa.

Haastattelu toteutui maaliskuussa 2023. Valmistautuminen haastatteluun toteutettiin haastattelukysymyksien kertauksella ja teemojen kirjallisuutta muistelemalla. Haastattelun alussa vaihdettiin kuulumiset ja haastattelija kertasi tutkimuksen aiheen sekä taustan. Seuravaksi haastattelija siirtyi

itse haastatteluvaiheeseen kysymällä muutaman yleisluontoisen lämmittelykysymyksen. Haastattelu jatkui teemoihin syventymisellä. Teemat käytiin läpi järjestyksessä, mutta haastateltavien laajojen vastausten vuoksi teemat myös yhdistyivät puheenvuorojen aikana. Osallistavien kysymysten, haastateltavien ammattitaidon ja kokemusten takia teemat käytiin laajasti läpi. Haastattelun päätteeksi haastattelija kertoi tutkimuksen jatkotoimista ja sovittiin yhdessä haastateltavien kanssa työn eettisistä toimista. Tutkija lupasi luetuttaa tekstin haastateltavilla ennen kuin työ julkaistaan.

5.4 Käytetyt analyysimenetelmät

Laadullisessa analyysissä tutkija on läheisesti läsnä aineiston tuottamisessa, mikä aloittaakin analyysin ensivaiheen. Se, miten tutkija ymmärtää esimerkiksi haastattelussa syntyvän aineiston, määrittää pitkälle analyysin tulevia askelia. Laadullisessa analyysissä tutkija jaottelee aineistoa sellaisiin osiin, mitkä aineistoa lukemalla sekä kirjallisuuskäsitteitä lukemalla näkee sopiviksi. Hyvän analyysin tunnistaakin siitä, miten hyvin tutkija ymmärtää asiayhteyksiä aineiston ja kirjallisuuden välillä. (Puusa, A., Juuti, P. & Aaltio, I. 2020, luku 4.)

Kvalitatiivisen tutkimuksen analyysiä on mahdollista toteuttaa esimerkiksi tyypittelyllä, teemoittelulla tai koodaamisella. Teemoittelulla tutkija pyrkii löytämään aineistosta osia, jotka vastaavat hänen asettamiin tutkimuskysymyksiin. Tyypittelyssä vuorostaan tutkija pyrkii löytämään tutkimusaineistosta yhteen sopivia ilmiöitä ja jaottelemaan eri ilmiöt omiin osiinsa. Koodaaminen on tyypillisesti analyysin ensivaihe, jossa aineisto järjestetään sellaiseen muotoon, että aineistoa on helppo jatkokäsitellä. (Günther, Hasanen & Juhila s.a.) Tämän laadullisen tutkimuksen analyysimenetelmäksi valikoitui teemoittelu, sillä aineistosta oli havaittavissa selkeät teemat, jotka pystyttiin yhdistämään tutkimuskysymyksiin. Tämän avulla analyysistä tuli myös selkeä kokonaisuus ja erilaisia asiayhteyksiä voitiin yhdistää kirjallisuuteen.

Haastattelun, eli aineiston keräämisen jälkeen kirjoitettiin nauhoitettu haastattelu Word-tiedostoon. Litteroinnilla mahdollistettiin aineiston helpompi käsittely analyysin edetessä. Word-tiedostoon sisällytettiin myös tutkimuskysymykset, jotta tutkimuksen punainen lanka säilyisi. Seuraavaksi pystyttiin Word-tiedostoa hyväksikäyttäen teemoittelemaan aineistoa luonteviin osiin. Teemoitteluanalyysin kautta pystyttiin löytämään yhteyksiä kirjallisuuden, aineiston ja tutkimusongelmien välille. Analysoitua aineistoa riittävästi, oli aika kirjoittaa tutkimuksen tukokset auki.

6 Tutkimustulokset

Tässä luvussa esitellään tutkimuksen tulokset, jotka vastaavat asetettuihin tutkimuskysymyksiin. Tuloksiin johtaneeseen haastatteluun osallistui kaksi Levin hiihtokeskuksen henkilöstön jäsentä. Henkilö A toimi yrityksen johtoportaassa ja Henkilö B toimi yrityksen vastuullisuuspäällikkönä. Henkilö A:lla oli laaja tietämys yrityksen kokonaisvaltaisesta liiketoiminnasta ja Henkilö B:llä oli vankka tuntemus yrityksen vastuullisuuskokulmasta. Tulokset on eroteltu tutkimuksen alaongelmien mukaan alalukuihin.

Tutkimuksen tuloksista voidaan vetää johtopäätöksiä, miten Levin liiketoimissa tapahtuvat toimet ovat yhteydessä tutkittuun tietoon. Tulosten pohjalta voidaan löytää myös uusia yhteyksiä muun muassa eri kestävän kehityksen haarojen yhteydestä. Tuloksissa esitetyt luvut ovat myös merkittävästi sidoksissa toisiinsa, joka näkyy kaikkien yhteisenä tavoitteena vaikuttaa ilmastonmuutokseen ja ympäristölliseen terveyteen.

6.1 Energian käyttö ja energiatehokkuus Levin liiketoiminnassa

Ensimmäisessä teemassa haastateltavilta kysyttiin uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen liittyviä kysymyksiä. Haastattelussa kysyttiin Levillä käytetyistä laitteista ja niiden energian kulutuksesta. Lisäksi haastateltavilta kysyttiin liiketoiminnan energiatehokkuudesta. Laajojen vastauksien kautta aiheista saatiin kattava kuva, joka herätti keskustelua.

Haastattelussa selvisi, että Levin pääasiallinen energiankäyttömuoto on sähköenergia. Hiihtohissit, valaistus ja lumetus toimivat kaikki sähköllä. Edellä mainitut ovat myös suurimpia energian kuluttajia tunturissa. Ainoastaan lumikissat eli lumenmuotoiluun käytetyt koneet sekä moottorikelkat toimivat polttoaineella. Laitteiden energiankäytöstä kertoo Taulukko 3. Käytetystä sähköenergiasta 100 prosenttia kerrottiin olevan uusiutuvaa sähköenergiaa. Lisäksi polttoaineelliset koneet kerrottiin olevan uusinta mahdollista teknologiaa, mikä mahdollistaa koneiden vähäpäästöisyyden. Nelitahtiset moottorikelkat sekä hybridilumikissat ovat laajasti käytössä Levillä.

Taulukko 3 Laitteiden käyttöenergiat

<u>Laite</u>	<u>Käyttöenergia</u>	<u>Uusiutuva energia</u>
Lumetusjärjestelmä	Sähkö	Kyllä
Hiihtohissit	Sähkö	Kyllä
Valaistus	Sähkö	Kyllä
Lumikissat	Polttoaine	Ei
Moottorikelkat	Polttoaine	Ei

Uusiutuvan energian suhteen Levi ottaa huomioon YK:n kestävän kehityksen tavoitteen seitsemän, koska haastattelun perusteella saatujen tietojen mukaan uusiutuvaa energiaa käytetään mahdollisuuksien mukaan kaikissa laitteissa. Jos markkinoilla ei ole kehittyneempää teknologiaa, jota hiihtokeskus pystyisi hyödyntämään, voidaan uskoa, että kaikki voitava puhtaan energian eteen on tehty. Haastattelusta selvisi, että kokonaisuudessa ei ole laskettu uusiutuvien energianlähteiden osuutta kaikesta energian käytöstä, mutta pääenergiamuodon ollessa 100 % uusiutuvaa sähköenergiaa, on prosentin oltava hyvin suuri. Haastateltavat arvioivatkin sen olevan 50–80 % välillä.

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet vuodelle 2030 sisältää kohdan, jossa halutaan merkittävästi kehittää uusiutuvien energianlähteiden osuutta maailmalla (ks. 3.1). Näistä tavoitteista, jotka ovat laajempia valtiollisia tavoitteita (ks. 3) on tavoitteet johtuneet esimerkiksi EU-direktiiveihin. EU-direktiivin tavoite (ks. 3.2) saavuttaa kolmenkymmenen kahden prosentin (32 %) raja uusiutuvien energianlähteiden käytössä toteutuu Levin liiketoiminnassa jo sillä, että 100 % valtaenergiasta on uusiutuvaa sähköenergiaa.

Edellä mainittujen perusteella voidaan sanoa, että Levi ottaa huomioon uusiutuvan energian käytön liiketoiminnassa. Toisaalta rinteissä käytetyt työkoneet eivät käytä uusiutuvaa energiaa, koska ne toimivat polttoaineella. Kyseinen energiamuoto ei ole uusiutuvaa energiaa (ks. 3.3). Toinen haastateltava toteaa kuitenkin haastattelussa, että rinnekoneita tai moottorikelkoja ei ole olemassa vielä sähkökäyttöisenä, mikä mahdollistaisi vieläkin laajemman uusiutuvien energianlähteiden käytön liiketoiminnassa. Uusiutuvaa energiaa käyttävien laitteiden vähäpäästöisyys on hyvin oleellista kuten Zakari, Khan, Tan, Alvarado, ja Dagar kertovat (ks. 3.2).

Haastattelusta selvisi, että Levin energiatehokkuus kulminoituu pitkälle uusiin teknologioihin, jotka mahdollistavat energian käytön tehokkaasti. Automaattiset lumetusjärjestelmät mahdollistavat sen, että lumetus tapahtuu aina parhaissa olosuhteissa, kun lumen teko on järkevintä. Optimaalinen keli lumenteolle on luonnollisesti silloin, kun on kylmä ja veden jäätymiseen ei tarvitse käyttää suuria määriä energiaa. Toinen haastateltavista kertoi haastattelussa ”Sanotaanko, että se on kymmenkertainen ero siinä lumentuoton tehokkuudessa, jos tehdään optimaalisissa olosuhteissa tai sitten erittäin huonoissa olosuhteissa. Hyötysuhteessa on aivan valtava ero” (Henkilö A 22.3.2023).

Haastateltavat kertoivat, että lumen varastoinnin vaikutukset energiatehokkuuteen ja kustannustehokkuuteen ovat suuret. Kuten aikaisemmin mainitaan, on lumenteon tehokkuus kymmenkertainen optimaalisissa olosuhteissa verrattuna huonoon olosuhteeseen. Haastateltavat totesivat, että seuraavan talven laskukauden aloitukseen käytetty lumi tehdään edellisenä talvena, kun olosuhde on optimaalinen lumentekoon. Varastoidulla lumella on myös taloudellisia vaikutuksia, sillä laskukausi voidaan avata ilman lumentekoa, jos lämmin loppusyksy ei mahdollista lumen tekoa. Lisäksi haastateltavat kertoivat, että hiihtokeskus tarvitsee tietyn määrän päiviä, kun rinteet ovat auki, jotta liiketoimintaa voidaan harjoittaa.

Haastateltavien mukaan energiatehokkuutta on lisäksi tehostettu muokkaamalla rinnepohja tarkoitukseen sopivaksi. Rinnepohjan muokkaamisen vaikutus näkyy kulutuksessa. Sopivan muotoinen rinne ei tarvitse niin paljon lunta, kun muokkaamaton. Esimerkiksi talvella rinteissä nähtävien hyppyreiden alla oleva maa on muokattu hyppyrien muotoon. Lumi on myös helpompi levittää, kun pohja on muokattu sopivaan muotoon. Muokkaus näkyy vähentyneinä rinnekonetunteina. Haastateltavat kertoivat myös, että varastoidessa lunta kesän yli, lumikasojen paikan on hyvä olla tasainen. Kaikki edellä mainitut vaikuttavat myös yrityksen kustannustehokkuuteen, sillä vähenevillä rinnekonetunneilla polttoaineen kulutus tehostuu (ks. 4.2).

Lumetusjärjestelmän lisäksi vastaajat kertoivat, että energiatehokkuusratkaisuja on led-valaisimet, joita on lisätty vanhojen valaisimien tilalle. Led-valaisimet ovat energiatehokkaampia kuin normaalit halogeenit tai hehkulamput. Toinen haastateltavista kertoi, että Levillä on jo noin 800 led-valaisinta valaisemassa rinteitä talvella. Led-valojen energiatehokkuuden lisäksi valaistus tunturissa on turvallisuuskysymys, joka on yritysvastuun näkökulmasta hyvin tärkeää.

YK:n kestävän kehityksen tavoitteen seitsemän alakohta tavoittelee energiatehokkuuden kehityksen lisäämistä 50 prosenttia (ks. 4.2). Energiatehokkuus, joka Levin tapauksessa kulminoituu uusiin teknologioihin, on hyvin riippuvainen näistä uusista energiatehokkaista teknologioista. Keinot, kuten rinnepohjan muokkaus ja lumen varastointi kertovat kuitenkin Levin olevan hyvin aktiivinen energiatehokkuuden kehittämisessä. Lisäksi vahva uusiutuvien energianlähteiden käyttö lisää energiatehokkuutta (ks. 3.2).

6.2 Kierrätys ja kestävä kulutus tunturissa

Toisessa teemassa haastateltavilta selvitetiin kierrätykseen sekä kestävään kulutukseen liittyviä asioita. Vastaajat kertoivat, miten kierrätys tapahtuu ja miten siitä tiedotetaan. Lisäksi kysyttiin, miten Levi valvoo kestävä kehityksen toteutumista sekä miten sitä mitataan. Haastateltavat vastasivat myös kysymykseen henkilökunnan tiedottamisesta kierrätyksen suhteen.

Haastattelussa selvisi, että Levillä on tunturissa kolmekymmentä lajittelupistettä, jotka sijaitsevat niille otollisissa paikoissa. Hiihtohissien ylä- ja ala-asetat ovat yleisimpiä kierrätyspisteiden sijain- teja. Lisäksi ravintoloiden läheisyyteen on sijoitettu kierrätyspisteitä. Uudisrakentamisen ja korjaus- töiden takia yrityksen sisällä on myös 18 jätejaetta. Haastateltavat painottivat eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja sen tärkeyttä jätteen huollossa. Yhteistyötoimet Levillä ovat haastateltavien mukaan aktiivisia. Yhteistyö paikallisen jätehuoltoyhtiön ja kunnan kanssa vie jätehuoltoa eteenpäin ja ke- hittää matkailualueen jäteinfrastruktuuria. Haastateltavilta selvisi myös, että Levin liiketoiminnassa ei käytetä kertakäyttöastioita enää ollenkaan, joka on ekotehokkuusratkaisu (ks. 3.3).

Jätehuollosta ja kierrätyksestä tiedottaminen sisälsi muutamia kohtia. Haastateltavat kertoivat, että yrityksen sisällä on henkilökunnan sisäiset ohjeet lajittelua varten. Jokainen henkilökunnan jäsen saa jätehuoltoon perehdytyksen työsuhteen alussa. Lisäksi haastateltavilta selvisi, että kierrätysas- tiat, jotka on tarkoitettu asiakkaille ovat todella näkyviä, mikä itsessään toimii viestinä kierrätyk- sestä. Ohjeistukset kierrätyksestä on haastateltavien mukaan näkyvillä nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa, jotka ovat yleisiä tiedotuskanavia kierrätyksen saralla.

Selvisi myös, että joka kerta, kun henkilökunta kokoontuu, nostetaan vastuullisuusteema esille. Kaikki oleelliset asiat kestävydestä käydään läpi kokonaisuutena taloudellisesta ajattelusta vas- tuullisuuteen asti. Haastateltavat pitivät myös tärkeänä kesäkuussa tapahtuvaa koko henkilökun- nan roskienkeräyspäivää, jolloin tunturista on kerätty noin tuhat kiloa roskaa. Lisäksi haastatelta- vien mielestä henkilökunta pitää roskienkeräämispäivää todella tärkeänä, mikä viittaa kestävä ku- lutuksen tiedotuksen onnistumisesta. Levi on pystynyt sitouttamaan henkilökunnan vastuullisen lii- ketoiminnan harjoittamiseen hyvällä tiedottamisella (ks. 4.3). Toisaalta, jos tunturista joudutaan ke- räämään joka kesäkuu noin tuhat kiloa roskaa, voisi vastuullisuustiedottaminen asiakkaiden suun- taan olla vielä tehokkaampaa. Levi ei pysty vaikuttamaan roskaamiseen sakottamalla, mutta efek- tiivinen vastuullisuustiedottaminen, jossa vedotaan asiakkaan tunteisiin, on mahdollista (ks. 3.3).

Mittareita kestävä kehityksen valvomiseen löytyi muutamia, jotka jakaantuivat erilaisiin toimiin. Valvonta on kohteesta riippuen kuukausi- tai vuositasen seuranta, jossa jokapäiväisessä työssä kirjataan tapahtumia ylös digitaalisesti. Haastateltavan mukaan toinen seurantakeino on yhteistyö- kumppaneiden kirjanpidon seuranta tai omien liiketoiminnassa syntyvien laskujen seuranta.

Ensimmäisenä toinen haastateltava kuitenkin nosti esille ISO 1400 sertifiointin, jonka myötä yritys seuraa energiankulutusta. Tämän alle kuuluvat sähkö, polttoaine ja vesi, jotka toisen haastateltavan mukaan kuuluvat energianseurannan piiriin. Erillisenä ISO sertifiointista, jätteen- ja eroosionseuranta kerrottiin olevan seurannan alla. Haastattelusta selvisi, että liiketoimintaa seurataan hyvin laaja-alaisesti, ja sen pohjalta liiketoimintaa voidaan kehittää yhä kestävämmäksi strategiatasolta asti (ks. 3.3).

Haastateltavat kertoivat myös Levin panostuksesta laajempaan vastuullisuuteen Sustainable Travel Finland (STF) ohjelman kautta. Ohjelmassa tulee joka vuosi raportoida kehityksestä sekä uusista tavoitteista vastuullisuusmerkin saamiseksi. Lisäksi haastateltavat kertovat, että Motivalle raportoidaan joka vuosi energiankulutustiedot energiatehokkuussopimuksen takia. Motiva on valtion ylläpitämä yhtiö. Tämä on selvästi ristiriidassa Ivan Montielin väitteen kanssa, että tavoitteet eivät siirtyisi valtion tasolta yritys puolelle (vrt. 3).

6.3 Levin ilmastonmuutostoimet

Teemassa kolme haastateltavilta kysyttiin ilmastonmuutokseen liittyvistä toimista. Ilmastonmuutos liittyy pitkälle muihinkin haastattelun teemoihin, joten ilmastonmuutoksen kannalta tärkeät toimet ovat esillä kaikissa teemoissa. Ensimmäisenä haluttiin tietää, mitkä vaikutukset ilmastonmuutoksella on Levin liiketoimintaan. Lisäksi toiselta haastateltavalta kysyttiin ilmastonmuutoksen vaikutuksesta yhtiön strategiaan.

Haastateltavilta selvisi, että Levillä on määritellyt ilmastotavoitteet. Tavoitteet ovat kansainvälisen Glasgow'n ilmastojulistuksen sekä hiihtokeskustoimialan mukaisia, ja ne vaativat tiettyjä toimia hiihtokeskuksesta. Haastateltavien mukaan edellisissä teemoissa läpikäytyt toimet ovat mittareita, joilla ilmastotavoitteita täytetään. Päästötoimien edistäminen ja hiilineutraalius on nähty vaikuttavina tekijöinä ilmastotavoitteiden täyttämiseksi.

Ilmastonmuutoksen syynä on ilmaston lämpeneminen (ks. 3.4), minkä takia myös Levi on reagoinut siihen investoinneilla sekä jokapäiväisellä toiminnalla. Haastattelusta selvisi, että näitä investointeja on muun muassa lumen varastointi kesän yli, joka mahdollistaa varman lumetilanteen alkutalveksi (ks. 6.1). Investoinnit vähäpäästöisiin koneisiin ovat niin taloudellisia kuin ympäristöllisiä investointeja, mikä puoltaa myös Chandlerin ajatusta kestävä kehityksen haarojen yhteisvaikutuksesta (ks. 2.1).

Toinen haastateltavista nosti esille, että Levin tulee varautua ilmastonmuutoksen aiheuttamiin muutoksiin.

Tää lämpeneminen on yksi asia, joka on selkeästi niin kun fakta ja sit toinen on tietenkin tää lämpenemisen mukana tulevat muut ilmiöt, jotka vaikuttavat hyvin paljon tähän liiketoimintaan, tuuli, lämpötilanvaihtelu, jäät, jäätäminen, hyvin monet eri asiat. Ja mitä se tarkoittaa, millä me voidaan sitten siitä huolimatta tietenkin turvata tätä liiketoimintaa, mutta myös samalla edesauttaa sitä ilmastonmuutoksen pysäyttämistä. Se on semmoinen tärkeä osa kokonaisuutta. (Henkilö A 22.3.2023)

Haastateltavalta selvisi myös, että nykypäivänä ei tehdä enää päätöksiä, joissa ei pohdittaisi toimien kokonaisvaikutusta. Ilmastonmuutostoimet ovat haastateltavan mukaan näkyvissä strategia- tasolla vastuullisuusajattelussa, mikä on liiketoiminnan ytimessä. Strategiselta tasolta toimet siirtyvät päivittäiseen operatiiviseen täytäntöön. Ilmastonmuutoksen takia hiihtokeskuksen liiketoimintaa on myös kehitetty ympärivuotisemmaksi.

6.4 Monimuotoisuuden edistäminen Levillä

Viimeisenä teemana haastattelussa kysyttiin luonnon monimuotoisuudesta ja Levin liiketoiminnan vaikutuksista monimuotoisuuteen. Haastateltavilta haluttiin tietää mitä monimuotoisuus merkitsee ja millä keinoilla monimuotoisuus säilytetään tunturissa. Haastattelussa kysyttiin, myös veden kiertokulusta tunturissa, ja mitä vaikutuksia sillä on luontoon. Lisäksi keskusteltiin, mitä vaikutuksia vuodenajoilla on Levin liiketoimintaan.

Haastateltavilta selvisi, että Levin liiketoiminnan investoinnit tunturissa keskittyvät uudelleenrakentamiseen eikä uusia alueita tunturissa enää käytetä.

Meillä on tietyt käytössä olevat alueet. - - Tehdään näitä olemassa olevia alueita aina sitten niinkö tavallaan vastaamaan niitä nykypäivän tarpeita ja samalla sitten niiku tämä energiatehokkuus ja ympäristönäkökulmat huomioiden. (Henkilö A 22.3.2023)

Toinen haastateltavista kertoi, että Levi on ollut mukana erilaisissa ympäristöhankkeissa, joissa tunturin luontoa on kartoitettu ja selvitetty, mitä kaikkea se sisältää. Yhteistyötä on tehty muun muassa luonnonvarakeskuksen (Luke) kanssa. Lisäksi selvisi, että Levi on tehnyt yhteistyötä myös metsähallituksen kanssa. Yhteistyön tarkoituksena on ollut tehdä toimenpidesuunnitelma, jolla pienennetään hiilijalanjälkeä tunturissa. Yhteistyö on nähty Levillä tärkeänä asiana, niin kuin se on myös YK:n kestävän kehityksen tavoitteissa (ks. 3.1). Säilyttämällä luonnon monimuotoisuuden ja turvaamalla luonnon terveyden Levi vastaa osaltaan ympäristöllisestä kestävästä kehityksestä (ks. 2.4).

Haastateltavat kertoivat myös, että Levillä on maankäyttöön tehty suunnitelma, jossa pitkäaikaisella suunnittelulla turvataan ympäröivä luonto ja sen monimuotoisuus. Virkistysalueeksi tehty tunturi nähtiin haastateltavien silmissä tärkeänä pitää kunnossa, jotta viihtyvyys ja monimuotoisuus

säilyvät. Toinen haastateltava näki, että veden käytöllä ei ole vaikutusta esimerkiksi tulvien syntymiseen, millä voisi olla vaikutusta luonnon monimuotoisuuteen. Haastateltavan mukaan vesistöt ympäröivät Levitunturia, mikä mahdollistaa lumen sulamisen seurauksena valuvan veden kulkeutumisen takaisin vesistöihin. Eroosiota pidettiin monimuotoisuuteen vaikuttavana tekijänä, jonka lisääntymistä on pyritty vähentämään.

Viimeisenä haastateltavat kertoivat, että vuodenajan vaihtelulla on suuri merkitys Levin liiketoimintaan. Toinen haastateltava totesi, että matkailijoita on huomattavasti vähemmän kesällä kuin talvella. Levillä on pyritty kuitenkin hyödyntämään samoja alueita kesän liiketoiminnassa kuin talvenkin. Kestävän kehityksen kannalta haastateltavien mielestä olisi hyvin oleellista, että liiketoiminnan harjoittaminen olisi ympärivuotista. Ympärivuotisuus liittyy osaltaan riskienhallintaan, kun kehitetään kesätoimintoja kattamaan talviliiketoiminnan mahdollisia menetyksiä esimerkiksi huonon talven takia (ks.4.4; 4.2).

6.5 Keskeisten tulosten yhteenveto

Tutkimuksen ensimmäisenä tuloksena selvisi, että Levin pääasiallinen energiankäyttömuoto on sähköenergia. Kaikki sähkö, jonka Levi ostaa on uusiutuvaa sähköenergiaa. Rinnealueella käytettävät työkoneet käyttävät polttoainetta, joka ei ole uusiutuvaa energiaa. Polttoainetta käyttävät koneet ovat kuitenkin vähäpäästöisiä hybridi- ja nelitahtikoneita. Markkinoilla ei ole tarjolla vielä rinnekoneita, joiden käyttövoima on sähkö. Arvioitiin, että uusiutuvan energian osuus kaikesta kulutuksesta on välillä 50–80 prosenttia. Pääasiallisesta energiankäyttömuodosta eli sähköstä 100 prosenttia on uusiutuvaa energiaa.

Energiatehokkuusratkaisut olivat tutkimuksen keskeisiä löydöksiä. Levin energiatehokkuus painottuu pitkälle uusien teknologioiden hyödyntämiseen. Energiatehokkuutta on pyritty parantamaan automatisoidulla lumetusjärjestelmällä, missä lumen teko voidaan optimoida parhaissa olosuhteissa. Huonojen ja hyvien lumetusolosuhteiden tehoeron kerrottiin olevan noin kymmenkertainen. Lisäksi selvisi, että energiatehokkuuteen voidaan vaikuttaa muokkaamalla rinnepohja sopivaan muotoon, jotta lumen muokkaaminen rinnekoneilla olisi mahdollisimman helppoa ja energiatehokasta. Myös led-valaisimet rinnealueilla vaikuttavat energiatehokkuuteen sekä rinneturvallisuuteen.

Toisessa teemassa olennaisena tuloksena selvisi, että Levillä kierrätys ja kestävä kulutus on tärkeässä roolissa. Kierrätystä helpottaa tunturissa olevat kierrätyspisteet, joita on kolmekymmentä. Pisteet on sijoitettu niille otollisiin paikkoihin, mistä asiakkaat löytävät ne helposti. Myös yhtiön sisällä on 18 jätejaetta, jotka ovat henkilökunnan käytössä. Jätteenhuollossa korostettiin sidosryhmien hyvää yhteistyötä. Kertakäyttöisiä astioita ei ole käytössä Levin hiihtokeskuksen liiketoiminta alueella.

Levi tiedottaa kestävästä kulutuksesta yrityksen sisäisesti sekä muille sidosryhmille. Sisäisesti tiedotus liitetään osaksi perehdytystä ja ylläpidetään henkilöstä kokouksissa. Ulkopuolisille tiedotetaan eri kanavia, kuten sosiaalista mediaa ja verkkosivuja hyödyntäen. Kestävää kehitystä mitataan Levillä mitattavasta asiasta riippuen kuukausi- tai vuositasolla. Mittaamisessa Levi pystyy hyödyntämään yhteistyökumppaneiden kirjanpitoa sekä omia kenttä muistiinpanoja. Kestävyyttä mitataan, jotta voidaan kehittää liiketoimintaa yhä kestävämmälle pohjalle.

Kolmannen teeman merkittävin löydös oli, että Levi suunnittelee tarkasti ilmastotoimia aina strategiasolta asti. Johdon strategiset ratkaisut näkyvät liiketoiminnassa ympäristöystävällisinä ratkaisuina, joita tehdään jokapäiväisessä toiminnassa. Ilmastotoimien perusteellisen toteuttamisen vuoksi yhtiöllä on mahdollisuus olla mukana myös Glasgow'n ilmastojulistuksessa. Edellä mainitut kuten energia ja kierrätys toimivat mittareina ilmastotavoitteiden täyttymiselle. Lisäksi tärkeä löydös oli, että liiketoiminnan tulee ottaa huomioon myös ilmastonmuutoksen takia tapahtuvien säävaihteluiden vaikutus liiketoimintaan.

Viimeisen teeman selkein löydös oli maankäytön rajaukset tunturialueella. Levin investoinnit tunturissa ovat suureksi osaksi vanhan uudelleen rakentamista, jonka takia uusia alueita tunturista ei vallata. Lisäksi lumen sulamisvesillä ei olla nähty olevan vaikutusta tulvien syntyyn, ja eroosiota on pyritty vähentämään liiketoiminta-alueella. Viimeisenä, vuoden ajoilla on nähty olevan vaikutusta liiketoimintaan, kun asiakasmäärät ovat huomattavasti suuremmat talvikaudella kuin kesäkuukausina. Ympärivuotinen liiketoiminta nähtiin kestävä kehityksen yhtenä mahdollistajana.

7 Pohdinta

Työn tavoitteena oli tutkia, ottaako Levin hiihtokeskus huomioon YK:n kestävän kehityksen tavoitteet 7,12,13 ja 15. Tavoitteeseen päästiin vastaamalla työhön asetettuihin alakysymyksiin (katso luku 1.1), jotka oli suunniteltu helpottamaan päätavoitteen eli pääkysymyksen toteutumista. Työn tulokset vastasivat alakysymyksiin energiasta, kestävästä kulutuksesta, ilmastonmuutoksesta ja luonnon monimuotoisuudesta. Laadullisen tutkimuksen aineisto kerättiin teemahaastattelulla, jonka analysoinnin seurauksena saatiin tutkimustulokset. Tässä luvussa pohditaan tutkimuksen tuloksia ja tutkimuksen toteuttamista.

Tutkimuksen tulokset vastasivat jokseenkin odotuksia, mutta myös odottamattomia tuloksia saatiin. Niin kuin aikaisemmin todettiin, hiihtokeskusliiketoiminta vaatii paljon energiaa toimiakseen, minkä vuoksi tuloksissa energia painottuu todella tärkeänä osa-alueena. Tuloksista nousi esille myös jatkotutkimuksien mahdollisuuksia, mitkä tutkittuna voisivat luoda arvoa hiihtokeskusliiketoiminnassa. Pohdinnassa otetaan lisäksi kantaa työn luotettavuuteen ja eettisyyteen sekä arvioidaan omaa oppimista työn toteuttamisen aikana.

7.1 Tutkimuksen johtopäätökset

Tutkimuksen ensimmäisenä tuloksena selvisi, että Levi käyttää laajasti uusiutuvaa energiaa liiketoiminnassaan. Uusiutuvan energian laajasta käytöstä kertoi se, että 100 % sähköenergiasta on uusiutuvaa. Ainut osa-alue, joka ei käytä uusiutuvaa energiaa on työkoneet, joita ei ole markkinoilla uusiutuvaa energiaa käyttävillä moottoreilla. YK:n kestävän kehityksen tavoitteissa tavoite seitsemän (ks. 3.1) kehottaa uusiutuvien energian lähteiden huomattavaa lisääntymistä vuoteen 2030 mennessä. Levin kohdalla uusiutuvan energian lisääntyminen nojaa tällä hetkellä vahvasti uusiin rinnekoneteknologioihin, joita ei vielä ole saatavilla. Uudet teknologiat varmistaisivat energian yhä kestävämmän käytön, joka näkyisi päästöjen vähentymisenä (ks. 2.4).

Vähäpäästöisyyden lisäksi uudet teknologiat mahdollistavat kustannustehokkuuden, sillä uudet teknologiat ovat energiatehokkaita (ks. 3.2). Tässä voidaan huomata, että ympäristöratkaisut voivat olla ja useasti myös ovat taloudellisesti hyviä ratkaisuja. Pientämällä kuluja voidaan säästetty pois päin suuntautuva kassavirta ohjata uusiin investointeihin ja täten lisätä yhtiön kilpailukykyä (ks. 4.2). Kestävän kehityksen haarojen yhteisvaikutus toimii tässä yhtälössä (ks. 2.1).

EU-direktiivi, joka tavoittelee 32:n prosentin (32 %) osuutta uusiutuvien energian lähteiden kaikesta kulutuksesta (ks. 3.2), juontuu YK:n seitsemännestä tavoitteesta. Levin uusiutuvan energian osuus kaikesta kulutuksesta ei ole tiedossa, mutta arvoitiin, että se olisi 50–80 % välillä. Suurin energiankulutus, joka tapahtuu Levillä, on hissien ja lumetusjärjestelmän pyörytyksessä kuluvaa energiaa.

Kaikki energia näissä laitteissa on sähköenergiaa, joka on 100 % uusiutuvaa. Suurimpien energiankuluttajien ollessa 100 % uusiutuvaa, on uusiutuvien osuus koko kulutuksesta oltava yli 32 %.

Ehkä tutkimuksen merkittävin löydös oli miten energiatehokkuutta on viety eteenpäin Levillä. Lumenetusrakennukset on automaatiota hyödyntämällä optimoitu tekemään lumi, kun on paras olosuhde siihen. Lisäksi rinneprofileita on muokattu sopiviksi, jotta säästytään ylimääräisiltä rinnekonetunneilta. Myös lumen säilöntä kesän yli lisää energiatehokkuutta. YK:n tavoite seitsemän tavoittelee uusiutuvan energian lisäksi energiatehokkuuden tuplaantumista (ks. 3.1). On vaikea määrittää, mikä tuplaa energiatehokkuuden. Kuitenkin Levin panostukset energiatehokkuusratkaisuihin ovat merkittäviä, mitkä vaikuttavat niin kulutukseen kuin kustannuksiin (ks. 3.2).

Ottaen huomioon Levin panostuksen uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen, voidaan todeta, että Levi ottaa huomioon YK:n kestävän kehityksen tavoitteen seitsemän. YK:n tavoite seitsemän sisältää muitakin alatavoitteita energiaan liittyen kuten energiateknologian kehittäminen ja kehittyvien maiden kestävän energiapalvelun mahdollistaminen. Nämä ovat tavoitteita, jotka eivät liity Levin liiketoimintaan. Osa YK:n tavoitteiden alatavoitteista ovat selvästi valtiontason tavoitteita, jotka eivät suoranaisesti liity esimerkiksi hiihtokeskusliiketoiminnan tavoiteltavaksi (ks. 3).

Toisen teeman päätuloksena selvisi, että Levi kehittää kestävästä kulutuksesta tunturissa efektiivisellä jätteenhuollolla sekä paikallisella yhteistyöllä. Lisäksi Levi monitoroi kestävän kehityksen prosesseja jokapäiväisessä työssä ja tiedottaa kierrätyksestä sidosryhmilleen. YK:n kahdennessatoista tavoitteessa kestävästä kulutuksesta tavoitellaan ylikuluttamisen vähentymisellä (ks. 3.1). Levillä ylikulutusta vähennetään esimerkiksi käyttämällä uudestaan käytettäviä hyödykkeitä (katso luku 6.2). Tämä ekotehokkuusratkaisu (ks. 3.3.) vähentää kulutusta, mikä vaikuttaa ympäristölliseen kestävään kehitykseen (ks. 2.4).

Levillä on tunturissa 30 kierrätyspistettä asiakkaille ja 18 jätejaetta yhtiön sisäistä jätehuoltoa varten. Tuloksista selvisi, että kierrätys nojaa tiedotukseen sekä kierrätyspisteiden visuaalisuuteen. Surampallin mukaan kierrätykseen voidaan vaikuttaa tiedottamisella, mikä on linjassa Levin käytännön kanssa (ks. 3.3). Vastaavasti yrityksen sisäisen jätehuollon toimivuuteen vaikuttaa työntekijöiden hyvä kouluttaminen ja perehdyttäminen (ks. 4.3).

Levi mittaa kestävästä kehitystä jokapäiväisessä työssä ja pystyy hyödyntämään dataa yhteistyökumppaneilta (katso luku 6.2). Saatua tietoa on arvokasta, sillä se kertoo liiketoiminnan kulutuksesta. Minimoimalla kulutus yritys pystyy vähentämään kuluja sekä hiilijalanjälkeä, mikä vaikuttaa arvoa luovasti (ks. 3.3; 2.4). Näiden toimien perusteella voidaan sanoa, että Levi kehittää kulutuksen kestävyttä olemalla vastuullinen toimija, joka mittaa kestävän kehityksen toteutumista.

Ilmastonmuutosteeman päätuloksena selvisi, että ilmastoimet ovat vahvasti mukana strategisessa suunnittelussa. Keinot kuten kierrätys ja uusiutuva energia ovat ilmastotavoitteiden ytimessä, jonka myötä Levi pystyy osallistumaan ilmastojulistuksiin. Ilmastonmuutoksen takia tapahtuvien sääolosuhteiden muutokset ovat lisäksi pakottaneet Levin reagoimaan. Esimerkiksi tuulet, jää ja sateet vaikuttavat liiketoimintaan.

Kaikki ympäristölliset tavoitteet liittyvät ilmastonmuutokseen ja siksi tämän työn kolmas teema liittyy vahvasti kaikkiin muihinkin työn teemoihin. Niin kuin tuloksista kävi ilmi, on ilmastotoimien saavuttamiseksi tärkeitä mittareita nimenomaan kestävä jätteenhuolto ja kestävä energiaratkaisut. Tuloksilla on myös selvä yhteys työn viitekehyksessä kerrottuihin ilmastonmuutoksen tekijöihin. Viitekehyksessä päästöt ja kulutus ovat vahvasti esillä ilmastonmuutoksen aiheuttajana (ks. 1.2; 3.4).

Ilmastonmuutosteeman tulokset ovat myös yhteydessä Poldermanin artikkeliin, jossa ilmastonmuutokseen mukautuakseen liiketoiminta voi ottaa käyttöön vähäpäästöisempiä laitteistoja tai kehittää uusia kassavirtaa synnyttäviä liiketoimintoja. Levin tapauksessa on toteutettu molemmat, sillä on kehitetty ympärivuotista liiketoimintaa sekä investoitu vähäpäästöisiin laitteistoihin (ks. 4.4). Lisäksi näillä toimilla Levi ei pelkää mukautua ilmastonmuutokseen, vaan kehittää liiketoiminnan kustannustehokkuutta, riskienhallintaa ja erottautumiskykyä (ks. 4.2). Täten myös yhteys kestävä kehityksen taloudellisen ja ympäristöllisen haaran välillä pätee, sillä samalla toiminnalla luodaan arvoa molempien kestävä kehityksen haarojen eteen (ks. 2.1).

Luonnon monimuotoisuus -teeman tärkein löydös oli, että Levi ei valtaa uusia alueita tunturista. Rakentaminen keskittyy vanhan kunnostamiseen tai vanhan infrastruktuurin korvaamiseen uudella. Virkistysalue on haluttu säilyttää mahdollisimman koskemattomana, joka takaa viihtyisyyden luonnossa. Levin toimet alueen monimuotoisuuden säilyttämiseksi osoittautuivat hyvin suunnitelluiksi, mikä osoittaa Levin panostukset yritys vastuun osalta (ks. 4.1). Monimuotoisuuden säilyttäminen vaikuttaa myös Levin mahdollisuuteen erottua edukseen muista hiihtokeskuksista (ks. 4.2). Esimerkiksi ISO ympäristösertifioinnin hankkiminen vaikuttaa kilpailukykyyn (ks. 4.2).

Niin kuin aikaisemmin mainittu, on tutkimuksen teemoilla vahva yhteys toisiinsa. Luonnon monimuotoisuus -teemankin kohdalla jo aikaisemmin mainitut kuten kestävä kulutus ja päästöjen hallinta liittyvät luonnon monimuotoisuuteen. Monimuotoisuutta voidaan siis edistää keinoilla, joita ovat esimerkiksi jätteen käsittely ja päästöjen vähentäminen erilaisilla investoinneilla (ks. 2.4). Emme voi kuitenkaan olla käyttämättä luontoa ollenkaan, koska luonto tarjoaa niin paljon elämän kannalta tärkeitä hyötyjä. Jos esimerkiksi Levi ei käyttäisi ollenkaan tunturia hiihtokeskusliiketoimintaan, kärsisi ihmisten sosiaalinen hyvinvointi. Toisinpäin ajateltuna jos Levi käyttäisi ylimalkaisesti tunturia hyödykseen, olisi tunturin monimuotoisuus hajalla ja ympäristöllinen hyvinvointi kärsisi. Tasapainottelu ratkaisuiden äärellä onkin liiketoiminnassa eettinen kysymys (ks. 2.1; 3.5)

7.2 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta mitataan suhteessa siihen, miten tutkimuksen osa-alueet ovat toteutuneet, ja miksi ne on toteutettu juuri kyseisellä tavalla. Jos tutkija pystyy perustelemaan esimerkiksi, miksi viitekehys ja tutkimuksen kohde liittyvät toisiinsa, on tutkimus tässä suhteessa luotettava. (Vilka 2021, luku 7.) Puusan, Juutin & Aaltion (2020, luku 5) mukaan on tutkimus luotettava, mikäli tutkimuskysymyksiin on osattu vastata perustellusti sekä uskottavasti.

Työn luotettavuus näkyy lukijalle vahvan punaisen langan kautta. Punainen lanka luo uskottavuutta, sillä työhön määrittelyt tavoitteet pysyvät läpi työn samana ja niiden ratkomiseen on löydetty perusteltuja toimenpiteitä. Perustellut toimenpiteet näkyvät vahvana yhteytenä työn eri osa-alueiden välillä. Vaikka työn aineisto kerättiin tavallista pienemmältä joukolta, saatiin aineistosta tarvittavat tiedot uskottavan analyysin ja tulosten synnyttämiseksi. Aineiston keruu pieneltä joukolta on työssä perusteltu, minkä takia työn uskottavuus säilyy.

Vilkan (2021, luku 7) mukaan laadullisen tutkimuksen konkreettinen toistettavuus on hankalaa, sillä jokainen laadullinen tutkimus on oma uniikki toteutus. Laadullisen tutkimuksen tarkan menetelmäkuvauksenkaan ansiosta ei välttämättä päädytä samoihin tuloksiin, sillä ennakkotietämys aiheesta voi vaihdella merkittävästi. Vaikka samoihin tuloksiin ei päädyttäisi, on tulkinnat tutkimuksesta oltava samaa luokkaa, jotta luotettavuus säilyy. Teoreettisessa toistettavuudessa samoihin tuloksiinkin on päädyttävä. Se kulminoituu erittäin perusteelliseen kuvaukseen tutkimuksen kulusta. (Vilka, 2021, luku 7.)

Pohdittaessa tämän tutkimuksen toistettavuutta, nousee esille oma ennakkotietämys aiheesta ja Levin liiketoiminnasta. Onko oma keskivertoa laajempi tietämys vaikuttanut mahdollisesti tutkimuksen teoreettiseen toistettavuuteen. Palatessa kappaleessa viisi esitettyihin tutkimusmenetelmiin vahvistui käsitys siitä, että tutkimusmenetelmät on kuvattu tarkasti ja perustellusti. Tähän viittaa se, että menetelmät on perusteltu suhteessa tutkimuskysymyksiin. Haastattelu on ainut tutkimuksen kohta, jonka kuvauksen koin hankalaksi. Laadullinen teemahaastattelu saattaa pomppia aiheesta toiseen varsinkin, kun käsiteltävät teemat ovat läheisesti sidoksissa toisiinsa. Työn liitteenäkin annettu kysymyslomake kertoo kuitenkin teemoista tarpeeksi, että joku muukin voisi toteuttaa tutkimuksen aineistonkeruuhaastattelun.

Tutkimuksen eettisyys on koko tutkimusprosessin aikana tehtyjen valintojen tarkkaa pohdintaa siten, että se ei leimaa tutkittavaa tahoja huonoon asemaan. Se vaatii tutkijalta tarkkaavaisuutta, todenmukaisuutta ja harkitsevuutta jokaisessa päätöksessä, joka vaikuttaa tutkimukseen. Tutkimuksen eettisyyttä on myös tutkittavan tai tutkittavien kunnioittaminen yksityisyyden suhteen. Lisäksi

tutkimuksella ei tule johtaa harhaan tai antaa väärää tietoa tutkittavasta aiheesta. Eettisyyden säilymiseksi kaikki tutkimuksen asiat on hyvä olla perusteltuja. (Vuori s.a.)

Tämän työn eettisyys näkyy läpi työn tarkoin valittujen lähteiden luoman viitekehyksen, tutkimusmenetelmien, tulosten ja pohdinnan seurauksena. Lähteet kerättiin luotettavista kirjoista, artikkeleista, tutkimuksista ja verkkosivuilta. Lähteiden luotettavuuden osoittaa niiden tunnettavuus ja viitatusmäärät muissa tutkimuksissa. Lisäksi tutkimuksen kohteena haastatelluille henkilöille kerrottiin tarkasti tutkimuksen taustat ja aihe, jotta tietoisuus tutkimuksen tarkoituksesta selveni. Henkilöiltä kysyttiin myös, saako heidät mainita nimeltä tutkimuksessa. Vaikka lupa saatiin, tutkimuksessa henkilöihin viitattiin nimillä Henkilö A ja Henkilö B. Päätös tehtiin, jotta varmistettiin henkilöiden anonymiteetti.

Tutkimuksen eettisyydestä kertoo lisäksi se, että työ on hyvin merkityksellinen monesta suunnasta katsottuna. Levi hyötyy tutkimuksesta, sillä sen johdosta yhtiö on yhä tietoisempi ympäristöllisestä kestävästä kehityksestä. Tietoisuuden vuoksi uudet investoinnit ovat yhä kestävämpiä niin taloudellisesti, ympäristöllisesti kuin sosiaalisesti. Työn merkityksellisyyttä lisää se, että valitsevilla tiedoilla kyseisestä aiheesta ei ole ennen tehty tutkimusta. Uusi näkökulma YK:n tavoitteiden johtamana antaa uutta perspektiiviä kestäväen kehityksen toteuttamiseen. Vaikka YK:n tavoitteet ovat laajoja kokonaisuuksia, on niiden tavoittelemisen yritystasolla täysin mahdollista. Hiihtokeskusliiketoiminnan kannalta merkityksellisyys on valtava. Ilmastonlämpenemisen takia tämä ala tulee olemaan tulevaisuudessa paineen alla, mikä pakottaa reagoimaan vallitsevaan ilmastotilanteeseen. Työ osoittautui merkitykselliseksi myös oman oppimisen kannalta, mitä käydään läpi seuraavassa luvussa.

Työn merkityksellisyyttä olisi lisännyt, jos tutkimuksessa olisi tutkittu useampaa hiihtokeskusta. Tutkimus olisi tällöin sisältänyt vertailukohdan, joka olisi lisännyt tutkimuksen merkityksellisyyttä yksittäiselle hiihtokeskukselle. Mikäli toistaisin tutkimuksen, sisällyttäisin siihen ainakin kaksi hiihtokeskusta ja kaventaisin tutkimuksen aihetta YK:n tavoitteeseen seitsemän. Koin, että tavoite seitsemän oli tutkimuksessa kaikista merkityksellisin teema, koska suurimmat investoinnit liittyivät Levillä energiaa käyttäviin laitteisiin. Kaventamalla aihetta yhteen YK:n tavoitteeseen mahdollistaisi se vieläkin perusteellisemmän tutkimuksen kyseisestä aiheesta.

7.3 Oman oppimisen arviointi ja jatkotutkimus mahdollisuudet

Tutkimuksesta tuli mielestäni onnistunut kokonaisuus. Onnistumisen kannalta selkeästi tärkein asia oli erittäin tehokas ja toimiva ajankäyttö. Työn aloitettua oli selkeää, että aikataulun tulee olla tarkka ja sen noudattamisessa tulee onnistua. Vahvan itsekurin ja kiinnostavan aiheen takia aikataulusta kiinnipitäminen oli loppuen lopuksi helppoa. Aikataulussa oli pysyttävä, koska työlle oli

määrätty omasta toimesta ja tarkan valmistumisajan myötä viimeinen palautuspäivä. Onnistumisia koin myös lähteiden etsinnässä, missä sain tuotua esille niin ulkomaisia kuin kotimaisia lähteitä. Lähteissä oli myös erilaisuusjakaumaa, sillä lähteenä käytin tutkimuksia, kirjoja, e-kirjoja, nettisivuja ja artikkeleita.

Vaikka työn aiheen keksiminen ei vienyt kovin paljon aikaa, kesti tovi saada suunniteltua työn tarkempi kokonaisuus. Onnekseni keksin tutkia YK:n kestävän kehityksen tavoitteita, minkä seurauksena päädyin käyttämään tavoitteita työn pohjana. Koin YK:n tavoitteiden löytämisen onnistumiseksi työssä. Tutkimuksen kohteen löytäminen sujui todella helposti, missä auttoi paljon se, että kohde oli ennestään tuttu. Tutkimuksen aineiston keruu osoittautui myös onnistuneeksi, koska haastattelusta saatiin hyvin kattava kokonaisuus. Työn tulokset vahvistivat käsitystä onnistuneesta työstä, sillä pystyin näkemään tuloksista vastaukset asettamiini tutkimuskysymyksiin.

Työn ongelmakohtana oli YK:n tavoitteiden sekavuus, jonka myös eräs lähde oli huomionnut (katso luku 3). YK:n antamat tavoitteet ovat hyvin tärkeitä ja koskettavat suurta yleisöä. Tavoitteet ovat kuitenkin myös hyvin yleisiä ja eivät suoranaisesti anna konkreettista tavoiteltavaa määrettä. Tämän takia työssä oli vaikea määrittellä, mikä on riittävä taso sille, että YK:n tavoite täyttyy. Tämän ongelmakohtan takia oli työssä nojaututtava myös muihin lähteisiin, kuten EU:n antamiin direktiiveihin. Jotta sain työstä eloisamman, oli työhön lisättävä kuvitusta, taulukoita sekä sitaatteja. Niitä olisin voinut käyttää myös enemmän, koska ne luovat lukijalle selkeyttä.

Jos aloittaisin työn uudestaan alusta käyttäisin vieläkin enemmän aikaa työn suunnitteluun. Vaikka tekstiä alkaa syntyä vain kirjoittamalla, koin välillä hankaluutta tekstin syntyemisessä. Mikäli olisin suunnitellut työni paremmin esimerkiksi kirjallisuuden tutkimisen osalta, olisi tekstin syntyminen varmasti ollut helpompaa. Koin myös, että englanninkieliset lähteet olivat työssä, sekä onnistuminen, että ongelma. Vaikka parhaimmat lähteeni olivat englanniksi ja löysin todella hyödyllisiä lähteitä tutkimustani varten, ongelmaksi koitui välillä väärin ymmärrys. Väärin ymmärretty lähde johti siihen, että kirjoitusta piti muokata jälkeenkäpäin niin, että se käy järkeen.

Opin työn aikana toteuttamaan laadullisen tutkimuksen. Ensimmäinen tutkimustyöni oli noin neljän kuukauden projekti, joka sisälsi paljon uutta. Vaikka opinnoissa tehtyjä töitä olen suorittanut paljon, oli tämä tutkimus mittakaavalta täysin erilainen. Opin jäsentelemään lukemaani kirjallisuutta ja karsimaan tutkimuksen kannalta epäoleelliset asiat ulos. Lisäksi opin laadullisen tutkimuksen menetelmiä, joista toteutin teemahaastattelun. Haastattelutilanne ei sinällään ollut uusi, mutta saadun tiedon yhdistäminen kirjallisuuteen merkityksellisellä tavalla oli oppimisen kannalta tärkeää. Saatujen tulosten pohdinta suhteessa kirjallisuuteen osoittautui tutkimuksen kannalta kaikista oleellisimmaksi ja siinä onnistuin.

Uuden näkökulman tuominen hiihtokeskusliiketoiminnan kestäväen kehityksen tutkimiseen YK:n tavoitteilla herätti työn aikana paljon ajatuksia. Ennen työn virallisen aiheen ja kohteen valintaa, oli vaihtoehtoinen ajatus tutkia eri hiihtokeskuksia ja niiden eroavaisuuksia. Jatkotutkimuksena omalle aiheelleni tutkisin, miten eri hiihtokeskusten kestäväen kehityksen periaatteet eroavat toisistaan. Tutkimuksen voisi toteuttaa kansallisesti ja isommassa mittakaavassa kansainvälisesti. Esimerkiksi luvussa 4.4 mainittu Polderman ja kumppanit olivat toteuttaneet tutkimusta kolmesta Keski-Euroopan hiihtokeskuksesta. Tutkimusta voisi laajentaa mannertenväliseksi ja tutkia miten YK:n tavoitteet toteutuvat hiihtokeskuksissa eri mantereilla.

Toinen mielenkiintoinen tutkimus mahdollisuus olisi tutkia enemmän säilölumen vaikutuksia lämpenevässä ilmastossa. Mitä erilaisia mahdollisuuksia lumen säilömisellä on, mitä riskejä siihen sisältyy ja miten lumen säilöntä vaikuttaa ympäröivään luontoon. Vaikutuksia luontoon sivuttiin tässäkin työssä, mutta laajemmalle ja tarkemmalle tutkimukselle olisi mahdollisuus tämän asian suhteen. Tämänkin tutkimuksen voisi toteuttaa kansainvälisesti hyödyntäen eri ilmastotyyppisiä ja mantereita.

Lähteet

- Amr E, Sukkar. 2020. Sustainability Leader in a Green Business Era. Business Expert Press. New York. E-kirja. Luettu: 8.4.2023.
- Asiaei, K., Bontis, N., Barani, O. & Jusoh, R. 2021. Corporate social responsibility and sustainability performance measurement systems: implications for organizational performance. *Journal of Management Control*, 32, 3, s. 11.
- Biekša, K., Valiule, V., Šimanskiene, L. & Silvestri, R. 2022. Assessment of Sustainable Economic Development in the EU Countries with Reference to the SDGs and Environmental Footprint Indices. *Sustainability*. 14, s. 1.
- Chandler, D. 2017. Strategic Corporate Social Responsibility. 4. painos. Sage. Thousand Oaks.
- Cléménçon, R. 2021. Is sustainable development bad for global biodiversity conservation? *Global Sustainability* 4, s. 2.
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (uudelleenlaadittu) (EU) 2018/2001. Annettu: 11.12.2018.
- European Commission. s.a. Renewable energy directive. Luettavissa: https://energy.ec.europa.eu/topics/renewable-energy/renewable-energy-directive-targets-and-rules/renewable-energy-directive_en. Luettu: 23.2.2023.
- Gutterman, A. S. 2021a. Managing sustainability. Routledge. New York. E-kirja. Luettu: 13.3.2023.
- Gutterman, A. S. 2021b. Strategic planning for sustainability. Business Expert Press. New York. E-kirja. Luettu: 20.3.2023.
- Günther, K., Hasanen, K & Juhila, K. s.a. Johdanto: Analyysi ja tulkinta. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Jaana Vuori (toim.). Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. Tampere. Luettavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/analyysi-ja-tulkinta/>. Luettu: 8.4.2023.
- Henkilö, A. 22.3.2023. Liiketoimintajohtaja. Oy Levi Ski Resort LTD. Espoo.
- Hyvärinen, M., Suoninen, E & Vuori, J. s.a. Haastattelut. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Jaana Vuori (toim.). Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. Tampere. Luettavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/>. Luettu: 24.3.2023.

- Kaskinen, T. 2013. Kolme kestävän kehityksen polkua yrityksen menestykseen. Luettavissa: <https://www.sitra.fi/artikkelit/kolme-kestavan-kehityksen-polkua-yrityksen-menestykseen/>. Luettu: 20.3.2023.
- Kopnina, H. & Blewitt, J. 2018. Sustainable Business. 2. painos. Routledge. Abingdon.
- Kosonen, M. & Santalainen, T. 2022. Elinvoimaetu. Docendo. Jyväskylä.
- Lapland. s.a. Kittilä - monipuolisia mahdollisuuksia tunturilapissa. Luettavissa: <https://www.lapland.fi/fi/business/kittila-kunnat/>. Luettu: 23.3.2023.
- Levi. s.a. OY LEVI SKI RESORT LTD. Luettavissa: <https://www.levi.fi/info/levi-ski-resort>. Luettu: 23.3.2023.
- Maa- ja metsätalousministeriö. s.a. Luonnon monimuotoisuus. Luettavissa: <https://mmm.fi/luonto-ja-ilmasto/luonnon-monimuotoisuus>. Luettu: 11.3.2023.
- Montiel, I., Cuervo-Cazurra, A., Park, J., Antolin-Lopez, R. & Husted, B. 2021. Implementing the United Nations' Sustainable Development Goals in international business. Journal of International Business Studies, 52, s. 2.
- Motiva. s.a. Uusiutuva energia. Luettavissa: https://www.motiva.fi/ratkaisut/uusiutuva_energia. Luettu: 6.3.2023.
- Polderman, A., Haller, A., Viesi, D., Tabin, X., Sala, S., Giorgi, A., Darmayan, L., Rager, J., Viodovic, J., Daragon, Q., Verchere, Y., Zupan, U., Hoube, N., Heinrich, K., Bender, O. & Bidault, Y. 2020. How Can Ski Resorts Get Smart? Transdisciplinary Approaches to Sustainable Winter Tourism in the European Alps. Sustainability, 12, s. 6.
- Puusa, A., Juuti, P. & Aaltio, I. 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. E-kirja. Gaudeamus. Helsinki. Luettu: 22.3.2023.
- Surampalli, R., Zhang, T., Goyal, M., Brar, S. & Tyagi, R. 2020. Sustainability. Fundamentals and Applications. Wiley. New Jersey. E-kirja. Luettu: 23.2.2023.
- Taticchi, P. & Demartini, M. 2021. Corporate sustainability in practice: A guide for strategy development and implementation. Springer. Cham. E-kirja. Luettu: 13.3.2023.
- Tilastokeskus. 2022. Uusiutuvan energian osuus Suomen kokonaisenergiankulutuksesta vuosina 2011–2021. Statista. Luettu: 11.3.2023.

Työ- ja elinkeinoministeriö. s.a. a. Yhteiskuntavastuu. Luettavissa: <https://tem.fi/yhteiskuntavastuu>. Luettu: 13.3.2023.

Työ- ja elinkeinoministeriö. s.a. b. Energiatehokkuus. Luettavissa: <https://tem.fi/energiatehokkuus>. Luettu: 7.4.2023.

United Nations. 2015. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. Luettavissa: <https://sdgs.un.org/2030agenda>. Luettu: 19.2.2023.

United Nations. 2020. Top UN economists warns of crises of our own making if global “mega-trends” left unchecked. Luettavissa: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/blog/2020/09/top-un-economists-warn-of-crises-of-our-own-making-if-global-megatrends-left-unchecked/>. Luettu: 24.4.2023.

United Nations. s.a. a. What is renewable energy? Luettavissa: <https://www.un.org/en/climatechange/what-is-renewable-energy>. Luettu: 22.4.2023.

United Nations. s.a. b. Sustainable development goals. Luettavissa: <https://www.un.org/en/sustainable-development-goals>. Luettu: 21.2.2023.

Viesi, D., Baldessari, G., Polderman, A., Sala, S., Zanetti, A., Bolognese, M., Pellegrini, C. & Crema, L. 2023. Developing and testing an “Integrated Energy Management System” in a ski resort: The “Living Lab Madonna di Campiglio”. Cleaner Energy Systems, 4, s. 1.

Vilkka, H. 2021. Tutki ja kehitä. 5. päivitetty painos. PS-kustannus. Jyväskylä. E-kirja. Luettu: 23.3.2023.

Vuori, J. s.a. Tutkimusetiikka. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Jaana Vuori (toim.). Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. Tampere. Luettavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelma-opetus/kvali/>. Luettu: 28.4.2023.

WWF. s.a. a. What is biodiversity? Luettavissa: <https://www.worldwildlife.org/pages/what-is-biodiversity>. Luettu: 22.4.2023.

WWF. s.a. b. Ilmastonmuutos. Luettavissa: <https://wwf.fi/uhat/ilmastonmuutos/>. Luettu: 22.4.2023.

Ympäristöministeriö 2023. Mitä on kestävä kehitys? Luettavissa: <https://ym.fi/mita-on-kestava-kehitys>. Luettu: 22.4.2023.

Ympäristöministeriö. s.a. Kestävä kulutus ja tuotanto. Luettavissa: <https://ym.fi/kestavan-kulutuksen-ja-tuotannon-ohjelma-kultu>. Luettu: 24.4.2023.

Zakari, A., Khan, I., Tan, D., Alvarado, R. & Dagar, V. 2022. Energy efficiency and sustainable development goals (SDGs). *Energy*. Oxford. 239, p. 122365, s. 1–2.

Liitteet

1. Saatekirje

Moikka,

Tässä kutsu Teamsiin. Palataan keskiviikkona klo 10.

Hyvää viikonloppua!

Yt.

Marlon

Sinut on kutsuttu kokoukseen: Levi haastattelu

keskiviikko 22. maaliskuuta 2023

10.00 - 12.00 (UTC+2)

[https://teams.microsoft.com//meetup-join/19%3ameeting_Y2JING-](https://teams.microsoft.com//meetup-join/19%3ameeting_Y2JING-MxOTQtNzdkZC00MzY5LThhZmYtNjdiYTc5YzQ5ODA3%40thread.v2/0?context=%7b%22Tid%22%3a%22a9e39483-dd21-4c25-b848-2a625cff7939%22%2c%22Oid%22%3a%22ae5dc0d6-d3ff-46e4-b16a-8e54ade0679a%22%7d)

[MxOTQtNzdkZC00MzY5LThhZmYtNjdiYTc5YzQ5ODA3%40thread.v2/0?con-](https://teams.microsoft.com//meetup-join/19%3ameeting_Y2JING-MxOTQtNzdkZC00MzY5LThhZmYtNjdiYTc5YzQ5ODA3%40thread.v2/0?context=%7b%22Tid%22%3a%22a9e39483-dd21-4c25-b848-2a625cff7939%22%2c%22Oid%22%3a%22ae5dc0d6-d3ff-46e4-b16a-8e54ade0679a%22%7d)

[text=%7b%22Tid%22%3a%22a9e39483-dd21-4c25-b848-](https://teams.microsoft.com//meetup-join/19%3ameeting_Y2JING-MxOTQtNzdkZC00MzY5LThhZmYtNjdiYTc5YzQ5ODA3%40thread.v2/0?context=%7b%22Tid%22%3a%22a9e39483-dd21-4c25-b848-2a625cff7939%22%2c%22Oid%22%3a%22ae5dc0d6-d3ff-46e4-b16a-8e54ade0679a%22%7d)

[2a625cff7939%22%2c%22Oid%22%3a%22ae5dc0d6-d3ff-46e4-b16a-8e54ade0679a%22%7d](https://teams.microsoft.com//meetup-join/19%3ameeting_Y2JING-MxOTQtNzdkZC00MzY5LThhZmYtNjdiYTc5YzQ5ODA3%40thread.v2/0?context=%7b%22Tid%22%3a%22a9e39483-dd21-4c25-b848-2a625cff7939%22%2c%22Oid%22%3a%22ae5dc0d6-d3ff-46e4-b16a-8e54ade0679a%22%7d)
Napauta linkkiä tai liitä se selaimessa liittyäksesi kokoukseen.

2. Kyselylomake

Teema 1

- 1.Mitä Leville tarkoittaa kestävä kehitys?
- 2.Miten uusiutuva energia näyttäytyy Levillä?
- 3.Mitä energiaa eri koneet käyttävät?
- 4.Miten energiatehokkuutta on pyritty lisäämään?
- 5.Miten lumen säilöntä lisää energiatehokkuutta?
- 6.Mikä on uusiutuvien energianlähteiden osuus kulutuksesta?

Teema 2

- 7.Miten jätteen syntyä yritetään vähentää Levillä?
- 8.Miten kierrätys tapahtuu Levillä?
- 9.Miten tiedotus jätteenhuollosta ja kierrätyksestä toimii?
- 10.Miten Levi valvoo kestävä kehityksen toteutumista ja mittaa kestävä kehitystä?
11. Miten kestävä jätteenhuolto otetaan huomioon henkilökunnan koulutuksessa/perehdytyksessä?

Teema 3

- 12.Mitä vaikutuksia ilmastonmuutoksella on Levin liiketoimintaan?
- 13.Miten ilmastonmuutosta vastaan taistelu näkyy johdon strategisella tasolla?
- 14.Miten Levi ottaa huomioon ilmastonmuutosta torjuvan työn henkilökunnan koulutuksessa?
- 15.Miten Levi tiedottaa ilmastonmuutoksesta asiakkailleen?

Teema 4

- 16.Mitä Leville merkitsee luonnon monimuotoisuus?
- 17.Miten Levi edistää luonnon monimuotoisuutta?
- 18.Mitä vaikutuksia lumensäilönnällä on maan monimuotoisuuteen?
- 19.Miten vuodenaika vaikuttaa Levin liiketoimintaan?